

Rozšíření kapacity jeslí v souvislosti s potřebami mladé rodiny

Lenka Kovářová

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Lenka KOVÁŘOVÁ

Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

**Téma práce: Rozšíření kapacity jeslí v souvislosti s potřebami
mladé rodiny**

Zásady pro vypracování:

V teoretické části nastiňuji problematiku mladé rodiny a dostupnost jeslí v regionu, v praktické části vyhodnocuji kvantitativní výzkum – zpracování dotazníků vyplněných rodiči v konkrétním jeslovém zařízení.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Matějček Zdeněk: Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte, 2005

Možný Ivo: Sociologie rodiny, 2002

Kuric Josef: Ontogenetická psychologie, 2000

Matějček Zdeněk, Dytrych Zdeněk: Krizové situace v rodině očima dítěte, 2002

Gregora Martin: Péče o dítě od kojeneckého do školního věku, 2002

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Leona Hozová
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

18. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 18. února 2009

L.S.

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně .....14.4.2009.....

.....Kouba.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédá k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Moje Bakalářská práce nastiňuje problematiku současné mladé rodiny a její specifické potřeby. Zabývá se otázkou péče o děti do tří let věku. V teoretické části ukazuje různé úhly pohledů na problematiku jeslí z hlediska odborné veřejnosti a zainteresovaných subjektů. Zjišťuje potřebnost a dostupnost služeb pro rodiče, zejména možnost umístění dítěte do městských jeslí. Práce vyhodnocuje dotazníkovou metodou spokojenost rodičů se službami jeslí a jejich případným kapacitním rozšířením.

Klíčová slova: dítě, rodina, městské jesle, sociální politika

ABSTRACT

My Bachelor thesis outlines problems of contemporary young family and her specific needs. The main question of this thesis is a child welfare, who are under three years old. The thesis shows different visual angles on nursery problems in term of technical public and interested subjects in theoretical part. The thesis findings out an usefulness and an availability of service for parents, especially possibility of placing its child to a city nursery. The thesis evaluates parents satisfaction with nursery services and its appropriate capacitive enlargement by a questionnaire method.

Keywords: child, family, city nursery, social policy

Děkuji Ing. Mgr. Leoně Hozové za odborné vedení mé bakalářské práce a její laskavý přístup. Rovněž děkuji celé své rodině za pochopení a podporu.

motto:

„Děti začínají tím, že své rodiče milují, později je soudí a zřídka, pokud vůbec kdy, jim odpouštějí.“

Oscar Wilde

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PSYCHOSOMATICKÝ VÝVOJ DÍTĚTE	12
1.1 PRENATÁLNÍ VÝVOJ A STADIUM KOJENCE.....	13
1.2 STADIUM BATOLETE	15
1.3 SLUŽBY PÉČE PRO ZDRAVÉ DĚTI DO TŘÍ LET VĚKU	17
1.3.1 Zdravotnické zařízení typu jesle.....	17
1.3.2 Soukromá zařízení dle z.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání	18
1.3.3 Služby typu "baby-sitting" dle z.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.....	18
2 RODINA	20
2.1 SOCIALIZACE RODINY	21
2.1.1 Klíč k jeslím	23
2.1.2 Názory z periodik	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
3 METODOLOGICKÁ ČÁST	27
3.1 PŘÍPRAVA VÝZKUMU	27
3.2 CÍL VÝZKUMU.....	28
3.3 METODA VÝZKUMU	28
3.4 PROVEDENÍ VÝZKUMU.....	28
3.5 VÝZKUMNÝ VZOREK	29
3.6 VÝSLEDKY VÝZKUMU	29
4 EMPIRICKÁ ČÁST	30

4.1	OTÁZKA Č.1: JSEM MUŽ - ŽENA	30
4.2	OTÁZKA Č. 2: POČET DĚTÍ V RODINĚ.....	30
4.3	OTÁZKA Č. 3: ZAMĚSTNÁNÍ.....	31
4.4	OTÁZKA Č. 4: DÉLKA PRACOVNÍ DOBY	32
4.5	OTÁZKA Č. 5: DÍTĚ DOCHÁZÍ DO JESLÍ	33
4.6	OTÁZKA Č. 6: PROVOZNÍ DOBA JESLÍ OD 6,00 – 17,00	34
4.7	OTÁZKA Č. 7: SPOKOJENOST SE SLUŽBAMI JESLÍ (STRAVOVÁNÍ, INHALACE, PŘÍSTUP PERSONÁLU).....	35
4.8	OTÁZKA Č. 8: ČERPÁNÍ DÁVEK STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	36
4.9	OTÁZKA Č. 9: ČERPÁM JINOU DÁVKU STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY ANO – NE, JAKOU.....	37
4.10	OTÁZKA Č. 10: VÝŠI POPLATKŮ V JESLÍCH POVAŽUJI ZA.....	38
4.11	OTÁZKA Č. 11: VYUŽÍVÁM I JINOU FORMU PÉČE O DÍTĚ ANO – NE, SPECIFIKUJTE	39
4.12	HLAVNÍ DŮVOD PRO UMÍSTĚNÍ DÍTĚTE DO JESLÍ BUDOVATELSKÁ, ZLÍN	40
5	ZÁVĚR VÝZKUMU	42
	ZÁVĚR	43
	SEZNAM POUŽITÉ ODBORNÉ LITERATURY A PRAMENŮ	44
	SEZNAM GRAFŮ	45
	SEZNAM PŘÍLOH.....	46

ÚVOD

Téma své bakalářské práce jsem volila s ohledem na svou dlouholetou pedagogickou praxi v mateřské škole a jeslích, kde denně sleduji rozvoj dětské osobnosti, rodiče a prarodiče dětí, vzájemné vazby a jejich každodenní radosti a starosti.

Domnívám se, že stát se rodičem není tak složitá věc. Prvopočátek záleží na několika málo minutách akce, která ani nemusí být nezapomenutelným zážitkem. Nevyžaduje dospělost, právní způsobilost, tělesnou zralost a dokonce ani lásku mezi rodiči. Proto ne každý rodič je odpovědný za své činy a dokáže vychovávat.

Zároveň také nemůžeme nijak ovlivnit vrozené dispozice, které si dítě s sebou přináší na svět. Společně s působením okolních sociálních vlivů harmonický rozvoj osobnosti dítěte mohou vychýlit různými směry. Dětství není vždy ideální, bezstarostné a hravé. Vedle pozitivních podnětů se mohou objevovat i zážitky negativní, které v určité míře dítě ovlivňují a někdy se přenáší až do dospělosti.

Víme, že v naší společnosti v současné době převládá model dvou pracujících a současně pečujících rodičů. Otec i matka mají podle zákonů naprosto rovné šance na vzdělání, pracovní zařazení, společenské uplatnění i péči o děti. Oba by měli rovnoměrně rozdělit své síly mezi rodinu a práci. Ve svém okolí ale můžeme často vidět situace, kdy se žena kvůli dětem rozhodne přerušit svou profesní činnost a se věnovat pouze rodině a dítěti.

V rámci tohoto tématu bych se chtěla zaměřit na problematiku jeslí, která se mne mimořádně dotýká. Stát a státní politika se snaží osobám pečujícím o děti vycházet vstříc, a zdá se, že v současném programu sociální politiky se s podporou jeslí příliš nepočítá.

Ve své práci se proto zamýšlím nad vhodností umístění dítěte do jeslí, jako možné pomoci mladé rodině.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PSYCHOSOMATICKÝ VÝVOJ DÍTĚTE

Vývoj dítěte je úžasně dramatický děj. Z miniaturního lidského stvořeníčka se za několik málo let stane před našima očima originální a samostatná bytost.

Jednotlivá období vývoje nejdou od sebe navzájem přesně oddělit ostrými hranami, jsou součástí jedolitého vývojového proudu, kterým dítě proplouvá od chvíle početí do dospělosti. Časové úseky období nitroděložního života, novorozeneckého, kojeneckého, batolecího, předškolního a školního období ale nejsou stanoveny libovolně a mají hlubší vývojovou logiku. Dochází k situacím, kdy se ve velmi krátkých časových úsecích nashromáždí velké množství vývojových změn (např. prudký rozvoj hrubé motoriky) a naopak k delším časovým úsekům, ve kterých jsou vývojové změny málo zřetelné a pozvolné (dětská řeč).

Psychosomatika jako pojem má svůj původ ve starověké řečtině a to z dvou slov „psyché“ – duše a „soma“ – tělo. Její úlohou je zkoumat vztahy mezi těmito dvěma slovy a to hlavně z vlivu psychických funkcí a pochodů na organizmus.¹

Co jednou začalo, to pokračuje dál podle určitých zákonitostí a nedá se to vrátit zpět a zase znovu spustit. Významnou ovlivňující roli tu hraje genetická výbava. Od chvíle početí, kdy otcovská spermie přidala svých 23 chromozomů ke 23 chromozomům mateřského vajíčka začínají působit zákony dědičnosti, které se propojí s nejrůznějšími vlivy našeho prostředí. Dědičný vklad chromozomální výbavy dává dítěti jedna zcela konkrétní žena a jeden zcela konkrétní muž. Když se dítě narodí, není to tedy ten prázdný, nepopsaný list papíru, jak se někteří domnívají. Dítě je na lidský svět lépe připraveno, než si myslíme.

Domnívám se, že každý zodpovědný rodič si klade otázku, jak vytvořit pro své dítě tu nejlepší startovací pozici pro výkon jeho budoucí životní role. Nepochybně bude ve velké míře ovlivněna současným světem a jeho sociálními vlivy, které působí na rozvoj osobnosti víc, než kdy jindy. Dítě vychováváme k samostatnosti, zodpovědnosti, rozvíjíme jeho tou-

---

¹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Psychosomatika>

hu po věděni a tvořivost. Snažíme se vytvořit podnětné prostředí pro komplexní rozvoj jeho osobnosti.

Ve své praxi se setkávám s tím, že mnoho rodičů volí pro své děti výchovu v kolektivu už od nejtělejšího dětství. Uvádí tím dítě do širšího společenství a začleňuje jej do širších sociálních vztahů, které se do psychosomatického vývoje dítěte promítají v maximální míře.

1.1 Prenatální vývoj a stadium kojence

Prenatální období začíná oplozením zralých pohlavních buněk, tj. splynutím vajíčka se spermií v těle matky, průměrně trvá 280 dnů a končí porodem. Za tuto dobu projde plod poměrně složitým vývojem, který je ovlivňován stavem matčina organismu, s nímž je velmi úzce spjat. Díky stále dokonalejší moderní technice se o vývoji plodu v děloze matky můžeme dozvědět sebemenší detaily, případně se s předstihem připravit na možné komplikace a abnormality či defekty.

Z fyziologického hlediska dělíme prenatální vývoj na období blastemové, které končí ve třetím týdnu prvním srdečním projevem. Následuje období embryonální, ve kterém se tvoří základy jednotlivých orgánů, končí čtvrtým měsícem. Vývoj pokračuje pátým měsícem obdobím fetálním, v němž orgány dozrávají a začínají plnit své funkce. Vývoj plodu končí desátým lunárním měsícem porodem.

Porod je náročný a dramatický přechod, pro matku i dítě bolestivý a rizikový. Rozšířeným trendem je aktivní podpůrná účast otce při porodu, který tím společně sdílí důležitou životní událost a posiluje tím rodinnou soudržnost a vzájemné vztahy.

Porodem začíná první fáze kojeneckého stádia, která trvá asi dva měsíce. Novorozenec je bezmocný tvoreček, který si k sobě dovede přitáhnout pozornost lidí kolem, jejich zájem, ochranu a péči. Je vybaven spoustou reflexních mechanismů, které mu pomáhají přizpůsobit se novým životním podmínkám. Dovede proto bez učení a tréninku dýchat, přijímat potravu, vyměšovat nestrávené zbytky a hlasitě křičet. Významné jsou i jiné reflexy, jako třeba tzv. tonický šíjový reflex, úchopový reflex, chůzový reflex aj. Novorozenec má dobře vyvinutý sluch, čich, chuť a zdokonaluje se i ostrost zraku. Pro vstup do života je předem vybaveno, ale toto vybavení musíme rozvíjet. Dítě k dobrému psychickému vývoji potřebuje dost

podnětů, smysluplný svět, životní jistotu, vědomí vlastního hodnotného já čili pozitivní identitu, a ovšem i otevřenou jasnou budoucnost.²

Sigmund Freud (1856 – 1939), který je považován za zakladatele psychoanalýzy zdůrazňoval ve svých teoriích velký vliv časných citových prožitků dítěte v prvních týdnech a měsících života na další vývoj jeho osobnosti. Vlivy z bezprostředního okolí, které zprostředkovávají rodiče a další rodinní příslušníci, považoval za zásadní pro rozvoj duševního světa dítěte. Jeho učení psychoanalýzy vychází z předpokladu, že negativní vjemy v tomto období jsou pak příčinou případných budoucích psychických problémů člověka.³

Vlastní stadium kojence začíná začátkem třetího měsíce života a trvá do konce prvního roku života dítěte, v této době probíhá rychlý somatický růst a psychický vývoj, rozvíjí se první sociální hry. Postupné zrání centrálního nervového systému umožňuje rozvoj koordinované pohybové činnosti. Dítě začne zvedat hlavičku, prohýbá se v páteři, postupně se dovede obrátit z břicha na záda, sedí, otáčí se v sedu, začne lézt po rukou a kolenou, stoupne si a s pomocí začne chodit. Toto je ideální vývoj, podmiňovaný mnoha faktory, který probíhá s individuálními rozdíly. Sociální interakce kojence je diferencovaná, mimicky projevuje odlišný vztah ke známým a neznámým lidem, na neznámé situace reaguje úzkostí a strachem. Dítěti je příjemná společná hra s dospělým (např. vařila myšička kašičku) a umocňuje jeho proces socializace. Začíná se postupně rozvíjet paměť, myšlenková činnost je spjatá s činností smyslovou. Znamená to, že zrání jeho mozku navazuje postupný rozvoj psychiky a duševních schopností a zároveň jeho dovednosti v oblasti jemné i hrubé motoriky.

Své první narozeniny dítě oslaví zpravidla prvními samostatnými kroky a prvními slovy. Tím začíná pronikat do společenského prostoru.

Dítě se loučí s kojeneckým věkem a stává se z něj batole, které začne samostatně objevovat svět.

---

² MATĚJČEK Z. *Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte* 1.vyd. Praha: GRADA PUBLISCHING a.s. 2005. ISBN 80-247-0870-1 , str. 30

³ LEBL J. *Růst a zrání vašeho dítěte*. 1. vyd. Praha : MAKROPULOS 1997. ISBN 80-86003-10-8, str. 14

1.2 Stadium batolete

Stadium batolete zahrnuje druhý a třetí rok života dítěte, někdy jej nazýváme rané dětství. Velmi významné jsou psychické změny, zdokonaluje se motorický vývoj, zkvalitňuje se rozvoj řeči, herní činnosti, socializace, dítě si začíná uvědomovat vlastní „já“.

Důležitým přelomem v životě ročního dítěte je samostatná chůze, která mu dovoluje vzdalovat se od matky a prozkoumávat okolí. Zkouší si vytvářet vlastní představu o svém okolí a stává se, že se dostane do nebezpečných situací, ze kterých mohou vzejít i vážné dětské úrazy. Ovládnutí většího prostoru obohacuje smyslové zážitky a prostorovou orientaci.

Druhý a třetí rok batolete je obdobím rozvoje dětské řeči, začíná ji chápat jako prostředek lidské komunikace a snaží se tak vyjádřit svoje přání a potřeby.

Tímto pokrokem ve vyjadřovacích schopnostech si dítě přímo říká o bohatší kontakt s ostatními lidmi a o stále nové a nové informace, které mu pomáhají poznávat svět a orientovat se v něm.⁴

Vývoj komunikačních dovedností se přirozeně promítá do společenského postavení dítěte v rodině a umožňuje mu i začlenění do širšího sociálního společenství mimo rámec rodiny.

Sociální vztahy batolete k vrstevníkům a mladším i starším dětem jsou ještě povrchní a nestálé, většinou se omezují na vzájemné pozorování a krátkou spoluúčast při herních činnostech, jež však zpravidla končí spory o hračku.⁵

S tímto názorem se zcela neztotožňuji, ve své praxi v městských jeslích se běžně setkávám s dvou a tříletými dětmi, které mezi sebou dokáží bez větších problémů navázat kamarádské vztahy. Nehrají si spolu, ale hrají si vedle sebe a dokáží se vzájemně tolerovat při sponánních hracích činnostech. Tříleté děti, které dlouhodobějším pobytem znají své vrstevníky a znají vzájemně svá jména, dokáží při hře bez problémů spolupracovat, hračky si mezi sebou vyměňují.

---

⁴ LEBL J. *Růst a zrání vašeho dítěte*. 1. vyd. Praha : MAKROPULOS 1997. ISBN 80-86003-10-8, str. 49

⁵ KURIC J. *Ontogenetická psychologie* 1.vyd. Brno : CERM 2001. ISBN 80-214-1844-3, str.59

Pravdou ovšem je, že už v tomto věku lze vysledovat v sociálních vztazích velké individuální rozdíly mezi dětmi, které se s postupujícím věkem prohlubují. Jako příklad bych mohla uvést třicetiměsíčního chlapce, který zpočátku dění v jeslích pozoroval, jevil se jako klidné a tiché dítě. Postupně si začínal vynucovat pozornost personálu, kterou neustále stupňoval. Jeho chování vyústilo v záměrné ubližování ostatním dětem, ničení společných hraček a fyzické napadání personálu. Matka (vysokoškolačka) jednoznačně odmítala jakékoliv obvinění syna a neustále vysvětlovala, že se rozvíjí jeho osobnost a jakékoliv omezení je naprosto nevhodné. Dítě jsme v zájmu bezpečnosti ostatních dětí byli nuceni z jeslí vyloučit, přesto že matka trvala na jeho další docházce. Hlídní dítěte řešila paní na hlídání. Byl to případ výjimečný, jistě ne ze všech batolat vyrostou malí tyraní.

Vytváření vlastního sebevědomí a uvědomování si vlastního já poznamená vztahy batolete k dospělým, snaží se prosadit vlastní osobnost a začíná odmítat přímé usměrňování dospělého. Trvalost citů dítěte je zatím velmi krátká, snadno dokáže přecházet z jednoho pólu k druhému. Na konci tohoto vývojového období jsou u dítěte rozvinuty některé sebeobslužné činnosti, samostatnost při jídle, snaha o uklízení svých hraček, návyku při oblékání a používání nočníku a kapesníku. V tomto období se hračky stávají prostředky interakce mezi batoletem a dospělým. Hračky musí být přiměřené věku, hygienické a bezpečné a dítě mají podněcovat k poznávacím činnostem. Dítě začíná používat trojkolky, šlapací auta, kreslit své první postavy - hlavonožce, má zájem o knížky, lépe si pamatuje. Důkazem tvorby vlastní identity je změna způsobu, jakým dítě mluví o sobě. Začíná používat zájmeno já, přestože dříve o sobě mluvilo jako o třetí osobě. Zatím nechápe význam minulosti ani budoucnosti, existuje pro něj jen přítomný časový okamžik.

Ve vývoji batolete se kloubí jak vrozené dispozice, tak výchovné působení rodičů. Ani jeden z faktorů není dobré přeceňovat ani podceňovat. Mnoho informací si dítě přinese na svět zakódované v genech, ale samozřejmě se nenarodí s repertoárem písniček nebo s pravidly sociální komunikace. U malých dětí jde tělesný a psychický vývoj ruku v ruce, a proto pohybové a motorické dovednosti souvisejí s emoční a intelektovou vyspělostí. Děťátko je třeba rozvíjet všestranně, aby bylo bystré v širokém slova smyslu, tzn. veselé, spokojené, vnímavé a komunikativní.

Individuální rozdíly mezi dětmi jsou velké. Jedny jsou napřed v tom, jiné v onom, ale většinou se to časem srovná. Každý má prostě své tempo. Jestliže je ale batole v některé ob-

lasti výrazně opožděné, je to důvod k návštěvě odborného specialisty, kterého rodičům doporučí dětský lékař.

1.3 Služby péče pro zdravé děti do tří let věku

Jak se uvádí v materiálech Ministerstva práce a sociálních věcí, tento typ služeb není v České republice příliš rozvinutý. Z výzkumu VÚPSV⁶ provedeném v roce 2004 lze nicméně vysledovat, že nabídka teritoriálně a místně dostupných služeb péče o děti mladší tří let věku neodpovídá poptávce rodičů, o čemž svědčí i fakt, že mateřské školky navštěvuje až 25% dětí mladších 3 let. Otázka zabezpečení péče o děti do 3 let věku v ČR je přitom předmětem poměrně časté mezinárodní kritiky.

V ČR lze rozlišit mezi dvěma, resp. třemi typy služeb péče o děti do tří let věku. Prvním typem jsou zdravotnická zařízení typu jesle, druhým pak soukromá zařízení provozovaná v režimu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Třetí skupinu tvoří služby typu "baby-sitting".

1.3.1 Zdravotnické zařízení typu jesle

V průběhu 90. let došlo k významnému poklesu počtu těchto zařízení ze 1043 v roce 1991 na 60 zařízení v roce 2003. Jde o tzv. zvláštní dětská zařízení léčebně preventivní péče, který pečují o všestranný rozvoj dětí ve věku do tří let. Jesle mohou být zřízeny jako územní, závodní nebo společné. Zřizovateli jeslí jsou dnes nejčastěji obce, které je zřizují zcela podle svého uvážení a potřeb území.

Vzhledem k tomu, že péče v jeslích je hrazena z rozpočtu zřizovatele, je zcela v jeho kompetenci, jaké stanoví za pobyt dětí v jeslích poplatky, tzn. péče v nich je poskytována za plnou nebo částečnou úhradu klienty. Poplatky v jeslích se velmi liší.

---

⁶ VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ – VÚPSV, v.v.i
Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2

Ve Zlíně je paušální měsíční poplatek za umístění dítěte pro rodinu či osaměle žijícího rodiče stanoven podle násobku životního minima, jeho maximální výše je 3 270,- Kč (podle rozhodnutí RMZ 104/R6/2009 ze dne 23.3.2009),⁷ (viz. příloha).

1.3.2 Soukromá zařízení dle z.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Jde vázanou živnost "Péče o dítě do tří let v denním režimu". Obsahová náplň živnosti je specifikována jako individuální výchovná péče o svěřené děti do tří let věku v denním nebo v celotýdenním režimu zaměřená na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci.

Poplatek za umístění dítěte do těchto zařízení je stanoven na komerční bázi jejím poskytovatelem.

1.3.3 Služby typu "baby-sitting" dle z.č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Jde o volnou živnost "Poskytování služeb pro rodinu a domácnost". Obsahová náplň živnosti je zejména specifikována jako zajišťování chodu domácnosti (vaření) úklid, praní, žehlení, péče o zahradu a podobně, individuální péče o děti nad tři roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do tří let věku), péče o osoby vyžadující zvýšenou péči, obstarávání nákupů a jiných záležitostí souvisejících s chodem domácnosti a jiná obstaravatelská činnost. Obsahem živnosti není péče o děti do tří let věku v denním režimu. Poplatek za službu je stanoven na komerční bázi jejím poskytovatelem.

Současná sociální politika České republiky označuje rodinnou politiku jako jednu z priorit. Klade si za cíl aktivní podporu rodiny, vytváření vhodných podmínek pro snadnější skloubení pracovního a rodinného života. Snaží se o podporu příznivých socioekonomických podmínek pro rodinu, posilování služeb péče o děti a posilování rodičovských kompetencí. Počítá s maximálním zapojením krajů a obcí do realizace konkrétní rodinné politiky.

---

⁷ <http://www.zlin.eu/decision/72329/>

Cílem je umožnit rodičům lepší slučitelnost jejich rodičovské a profesní role v případě, že nechtějí rezignovat ani na své rodičovství a ani na svou profesní realizaci. Při vytváření podmínek k realizaci lepší slučitelnosti profesních a rodinných rolí je však nutné nejen vyvážené zohlednění zájmů rodičů ale rovněž i dětí. Předpokladem lepší slučitelnosti profesních a rodinných rolí je zejména existence opatření pracovní právní povahy a existence finančně a teritoriálně dostupných služeb péče o děti.^[8]

---

⁸ <http://www.mpsv.cz/cs/4#sprr>

2 RODINA

Rodina je prvním a dosti závazným modelem společnosti, s jakým se dítě setkává. Předurčuje jeho osobní vývoj, jeho vztahy k jiným skupinám lidí. Rodina dítě orientuje na určité hodnoty, vystavuje ho určitým konfliktům, poskytuje mu určitý typ podpory. Tímto způsobem osobitě zabarvuje to nejpodstatnější, co dítěti předává – sociální dovednosti, bez kterých se ono v dospělosti neobejde.⁹

Podle platných zákonů v systému sociálního zabezpečení se v České republice považuje za rodinu soužití rodičů a nezaopatřených dětí. Výchova dítěte v tradiční, úplné a stabilní rodině je považována za nejlepší prevenci možného pozdějšího sociálního selhání. Dítě nutně potřebuje znát vzorce chování, jaké mimo rodinu nikdy později nemůže odpozorovat.

Ve vyspělých zemích západního světa se v rodinném chování od šedesátých let dvacátého století projevují následující trendy: klesá počet dětí v rodině, roste věk uzavření prvního sňatku, roste počet rozvodů vzhledem k počtu sňatků a počet nesezdaných soužití, roste počet matek vychovávajících dítě bez manžela i počet rodin dobrovolně bezdětných, roste počet lidí žijících v dalších netradičních formách rodiny. Tyto změny jsou důsledkem společenského klimatu, v němž mají vysokou hodnotu individuální svoboda a nejvýhodnější uplatnění na trhu práce.^[10]

Současná sociální prorodinná politika vychází z přesvědčení, že péče o děti není pouze záležitostí rodičů. Stát se proto snaží podporovat rodiny s dětmi. Tuto pomoc chápe jako významnou investici do budoucího rozvoje společnosti, ne jako zátěž pro státní rozpočet. Některé rodiny se nachází v nepříznivých existenčních podmínkách a nejsou tedy schopny bez pomoci státu překonat sociální a ekonomické překážky.

Přesto se většina mladých rodin potýká s nedostatky v oblasti služeb pro rodiny, bytovou otázkou a zaměstnaností.

---

⁹ MATOUŠEK O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 2. vyd Praha: SLON 1997, ISBN 80-85850-24-9, str. 8.

¹⁰ MATOUŠEK O. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: PORTÁL 2003, ISBN 80-7178-549-0, str. 187

*Celospolečenská lhostejnost k potřebám rodičů přetrvává v podobě zanedbávání potřeb rodičů nejen v zaměstnanecké sféře, ale i v jejich společenském a každodenním životě, kde se projevuje zejména nízkými investicemi do oblastí spojených s podporou rodičovství. Nedostatečná podpora prorodinných aktivit a opatření způsobuje, že se rodiče malých dětí mohou ocitnout v sociální izolaci.*¹¹

V současné době se setkáváme s posunem v kritériu rozhodování potencionálních rodičů od kvantity ke kvalitě. Zatímco dříve představovalo dítě pro rodinu ekonomický přínos, dnes je jednoznačně považováno za ekonomickou zátěž.

*Podle nejnovějších poznatků dochází oproti dřívějšímu i ke zřetelným změnám vnitřních dispozic a tužeb ženy a muže po dítěti. Zdá se, že dnes už zcela neplatí dříve sdílené, že děti se budou rodit vždycky a vždycky je budou lidé chtít. Ukazuje se, že u mladší generace s poklesem porodnosti masivně klesá i touha po dítěti. Hodnota rodiny se pro některé mladé lidi stává tzv. abstraktní hodnotou. Jejich pozitivní pohled na rodinu ještě nemusí znamenat, že ji také sami chtějí založit. Z tohoto pohledu mohou zůstávat i politická opatření, která mají za cíl ulehčovat založení rodiny a podněcovat touhu po zplození potomka, bez odezvy.*¹²

Úkolem státní politiky není nahradit péči rodiny ale vhodně a smysluplně ji doplnit.

2.1 Socializace rodiny

Socializace je proces, který utváří osobnost člověka. *Spočívá v osvojování kultury a v začleňování jedince do systému společenských vztahů postupným vytvářením vazeb s jinými lidmi. Primární socializace probíhá v rodině nebo v prostředí, které ji nahrazuje.*¹³

---

¹¹ <http://www.mpsv.cz/cs/4#sprr>

¹² ŠRAJER J. MUSIL L. *Etické kontexty sociální práce s rodinou* 1. vyd. Brno: ALBERT 2008. ISBN 978-80-7326-145-0. str. 53

¹³ MATOUŠEK O. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: PORTÁL 2003, ISBN 80-7178-549-0, str. 205

Rodina vzniká narozením prvního dítěte. Postavení rodičů – mužská a ženská sociální role se z pohledu historie mění a prochází hlubokou vnitřní přestavbou. Podstatnou je změna přirozeného rodičovství v akt vědomé volby.

Úloha rodičů při socializaci dítěte ustupuje před silným vlivem vrstevnické skupiny, hromadných sdělovacích prostředků a veřejnými institucemi. Stále se zvyšující ekonomické, společenské a ideologické tlaky snižují zvládání obtíží společného života v rodině.

Současná společnost a její ekonomika vytváří tlak na výkon v zaměstnání, klade důraz na kvalifikaci, flexibilní pracovní dobu a produktivitu práce mnohdy bez ohledu na potřeby a zájmy rodiny. Kombinace mateřství a zaměstnání rodinu znevýhodňuje, ta se v mnoha případech začíná orientovat na model jednoduché rodiny. Taková rodina dosahuje vysokých příjmů, které jí umožňují platit si kvalitní pomoc při péči o dítě a domácnost. Menší zátěž při péči o rodinu vede k vlastní seberealizaci jednotlivých členů rodiny. Rodiče se snaží být úspěšnější a chtějí zajistit svému dítěti ty nejlepší startovací pozice již v raném dětství.

Na druhé straně existují rodiny neúplné, nefunkční, rozvrácené či sociálně nepřizpůsobivé, které nemohou nebo nechtějí plnit své obvyklé funkce. Přestože stát zaručuje rovné příležitosti v přístupu ke vzdělání, práci, bydlení, základní zdravotní péči aj., v těchto rodinách svou sociální politiku garantovat nedokáže. Kvalita života v rodině je spoluurčována více činiteli a jevy, které ji ovlivňují.

Ivo Možný ve své knize *Sociologie rodiny* uvádí: *Všeobecně lze pozorovat, že rodinný cyklus ztratil svou stereotypnost a jednostrannost: celoživotní profesionální orientace muže a dilemata ženy, zda a na jak dlouho obětovat svou kvalifikaci potřebám dětí, se dekomponovalo v sadu strategických rozhodnutí, jež individualizují rodinný cyklus v dosud nebývalé míře. Nejvlivnější autoři teorií sociálního vývoje na konci dvacátého století považují právě tuto situaci, kdy reflektovaný sebeprojekt jako základ životní politiky plynule individuálně adaptuje na měnící se lokální a globální podmínky, za určující znak postmoderní situace.*¹⁴

Rodina nemá na socializaci svých dětí jediný vliv. Je to tomu tak ve všech kulturách a společnostech. Působení těchto dalších externích vlivů se odráží do následných vzorců chová-

---

¹⁴ MOŽNÝ I. *Základy sociologie* 2. vyd. Praha: SLON 2002. ISBN 80-86429-05-9 str. 170

ní. Výchozím krokem k rozpadu rodičovského vlivu na socializaci dítěte je jeho svěřením do péče jeslí či mateřské školy. Základním sociologickým tématem tak zůstává vztah, vzájemné ovlivnění či vzájemná paralizace socializačního působení rodiny a instituce. Čím je rodina slabší tím snadněji ztrácí vliv. Na její místo nastupuje vrstevnická skupina, média a instituce. Základní otázkou pro studium socializace je dnes vliv médií a působení zábavního průmyslu na vývoj osobnosti dítěte.

Občanskou společnost kdysi založili lidé, kteří vyrostli s mnoha sourozenci v širokých rodinách ovlivněných náboženskou vírou. V budoucnu bude občanská společnost v rukou dětí z málo četných rodin. Jak budou tyto děti společnost formovat poznáme v blízké budoucnosti.

2.1.1 Klíč k jeslím

Takto zní název publikace, který vychází v rámci projektů, realizovaných Gender Studies¹⁵ o.p.s. v roce 2007. Již před necelými dvěma lety se snažila otevřít složitou problematiku jeslí, a to před připravovanými legislativními vládou navrhovanými změnami v péči o děti do tří let věku. Jejím cílem bylo načrtnout příznivější obraz o službách poskytovaných v jeslích. Městské jesle jsou instituce, které mají potenciál profesionálně a kvalitně pečovat o nejmenší děti.

Domnívám se, že v současné době nová úprava třírychlostní rodičovské dovolené směřuje k tomu, aby rodič pečující o dítě měl možnost nastoupit do práce dříve, tedy již za dva roky po narození dítěte. Na to však není připraven systém zařízení péče o děti.

Možnou alternativou je umístění dítěte do jeslí. Ty jsou zřizovány v souladu se zákonem číslo 20 / 1966 Sb. o péči o zdraví lidu, který je dosud v platnosti, přestože byl již nesčet-

---

¹⁵ Autorský kolektiv: Lada Wichterlová, Helena Skálová, Jitka Kolářová, Blanka Plasová, Kateřina Ulíková, Jana Štefaníková, Táňa Holčáková, Michaela Marksová-Tominová, Jaroslava Hasmanová-Marhánková, Lucie Ungrová, Radka Výborná, Lucie Kynčilová, Štěpán Moravec, Markéta Novotná, Tereza Šamanová, Barbora Petrová

někrát novelizován. Zákon je definuje jako zařízení léčebně preventivní pro zdravé děti do tří let věku. Zaručuje potřebnou kvalitu všech služeb, kterými soukromá osoba není vázána.

V publikaci „Klíč k jeslím“ bylo prováděno šetření v několika jeslích v České republice. Vyplývá z něj, že současný počet jeslových zařízení je nízký, většina fungujících jeslí byla zrušena, některé se specializovaly na péči o děti se zdravotními problémy.

Nejdůležitějším aspektem pro fungování jeslí je přístup zřizovatele k financování velmi nákladného provozu jeslí. Mzdové, provozní i investiční náklady jsou hrazeny přímo z rozpočtů obcí nebo měst. Výše příspěvku rodičů je stanovena zřizovatelem. Dle informací získaných z šetření výše příspěvku je vnímána ze strany zastupitelstva jako velmi citlivá a zejména významně sledovaná veřejností. Proto je jeho výše poměrně stabilní a pokud je příspěvek zvyšován, tak postupně a po malých částkách.

Nemyslím si, tak jako ostatně většina matek, že by se měly jesle stát většinovým zařízením pro tuto věkovou skupinu dětí, jako jsou školky pro předškolní děti. Do tří let věku je potřeba rozhodovat se individuálně. Některé děti nejsou zralé na odloučení od hlavní vztahové osoby ve stejném věku jako jejich vrstevníci, jiné jej zvládají pohodově.

Pokud dnes ekonomické důvody nutí ženu k tomu, aby umístila dítě do jeslí, stát jí zde beze zbytku garantuje kvalitní standardy péče v současném moderním pojetí.

2.1.2 Názory z periodik

Zástupci profesních pedagogických organizací prezentovali v časopise Informatorium v měsíci dubnu 2009 v článku „Rodinná politika očima profesních učitelských organizací“ kritický postoj k tzv. prorodinnému balíčku ministerstva práce a sociálních věcí. Domnívají se, že předložený materiál se jeví jako disproporční.

V péči soukromých subjektů není počítáno s požadavky hygieny, tak je tomu v současných veřejných zařízeních. V návrzích ministra práce a sociálních věcí Nečase jsou označovány jako údajně zbytečně náročné. Domnívám se, že to, že se hygienické normy v péči o děti kojeneckého věku zjednoduší, není krok správným směrem. Naprosto chybí požadavek na odbornou kvalifikaci, která byla dosud důsledně vyžadována. Prorodinný balíček tuto otázku vůbec neřeší, pouze se zmiňuje o rekvalifikačních kurzech bez bližšího určení jeho obsahu, rozsahu a garance.

Profesní organizace navrhují systémové řešení této problematiky. *Spojení jeslí s mateřskou školou, dříve resortně ošetřené Ministerstvem zdravotnictví ČR, fungovalo nejen organizačním propojením, ale i v návaznosti vzdělávacího programu. Při začlenění dětí od dvou let si potřebnou zdravotně kvalifikační přípravu učitelky mateřských škol mohou snadno doplnit dalším vzděláním a rozšiřujícím studiem na pedagogických fakultách, připravující učitelky mateřských škol. (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze již zahájila specializační studijní program s tímto zaměřením.) Zároveň připomínáme, že za prioritu v řešení otázek péče o děti do tří let považujeme rozbor a zhodnocení zdejších zkušeností spolu s využitím nejnovějších poznatků o potřebách tohoto období.*¹⁶

Při demonstraci ženských organizací v Praze v únoru tohoto roku zazníval nejčastěji požadavek na větší podporu rodinné politiky. Ve srovnání se zeměmi EU dává Česko na rodinnou politiku opravdu málo peněz, což se zajištění služeb péče o děti významně dotýká.

Část maminek reaguje: Jesle? Nikdy! Děti v nich strádají. Jesle jsou skvělé, děti rozvíjí – říká druhá část. Pomáhají nejen pracujícím matkám, ale i maminkám na mateřské dovolené. Vypadají totiž jinak než ty, které jsme znali před třiceti lety.

Lenka Bennerová ze sdružení Fórum 50% popírá, že by čeští rodiče o jesle neměli zájem. Vyžaduje moderní péči o předškolní děti, kterou mají všechny vyspělejší státy v Evropě. Oblast prarodinných služeb minulé vlády zcela zanedbaly, což se dnes projevuje nízkými kapacitami zařízení předškolní péče.

---

¹⁶ Rodinná politika očima profesních učitelských organizací. *Informatorium* 3-8. 2009, č.4, Praha: Portál 2009, ISSN 1210-7506

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 METODOLOGICKÁ ČÁST

Poznatky pro praktickou část jsem získala v nestátním zdravotnickém zařízení Jesle, Budovatelská 4820, Zlín, které je organizační složkou Statutárního města Zlína.

Jeslím byla vydána zřizovací listina (viz. příloha) na základě usnesení zastupitelstva města Zlína č. XXIX/21Z/2001 ke dni 1.1.2002. Zde je mimo jiné uveden účel organizační složky, kterým je zajištění komplexní zdravotně výchovné péče zdravým dětem do tří let věku. Jsou určeny především pro děti zaměstnaných rodičů a samoživitelů.

Předmětem činnosti organizační složky je:

- a) výchovná péče o svěřené děti
- b) preventivně – léčebná péče o svěřené děti
- c) poskytování stravovacích služeb
- d) pomoc sociálně slabým rodinám ve smyslu zákona o sociálně právní ochraně dětí, jejímž smyslem je zajištění dostatečné péče a výchovy dětí z těchto rodin. Tuto činnost provádí organizační složka ve spolupráci s Odborem sociálních věcí SMZ.

Služby jeslí jsou poskytovány v pracovních dnech, provozní doba je od 6,00 – 17,00 hod. Kapacita zařízení je 20 dětí, stanovena je v souladu s požadavky Krajské hygienické stanice ve Zlíně, která zde několikrát ročně provádí nepravdělnou kontrolu.

V zařízení pracuje vedoucí jeslí, tři dětské zdravotní sestry, pracovnice přímé obslužné péče a kuchařka.

3.1 Příprava výzkumu

Výzkumu předcházelo studium materiálu MPSV¹⁷ předkládané na jednání Vlády ČR

19. listopadu 2008, tzv. Souboru prarodinných opatření. Tento Prarodinný balíček navrhuje konkrétní opatření k podpoře rodin s dětmi. Zaujal mne především návrh podpořit rozvoj

---

¹⁷ Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčnickém právu 1/376, 128 01 Praha 2

služeb pro rodinu a péči o děti do čtyř let, včetně péče o dítě nerodičovskou osobou. Navrhované služby (např. miniškolka) u nás zatím nefungují a služba typu městských jeslí není ze strany státu podporována.

Zlínský magistrát v současné době provozuje troje jesle pro zdravé děti s celkovou kapacitou 75 dětí a plně hradí jejich finančně nákladné provozy. Mají dlouholetou tradici a rodiči malých dětí jsou bezezbytku využívány. Jen málo měst je ochotno jesle dotovat, spíše je současným trendem městské jesle zavírat.

Připravila jsem výzkum v jeslích na ulici Budovatelská, kde v současné době pracuji. Otázky k anonymnímu dotazníku jsem připravovala v průběhu měsíce ledna 2009, vlastní výzkum probíhal v únoru 2009. V březnu následovalo vyhodnocení a zpracování získaných informací od oslovených respondentů.

3.2 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit spokojenost s nabízenými službami v konkrétních jeslích (např. délka provozní doby, stravovací služby, výše poplatků, aj.). Zmapovat jiné formy péče o dítě docházející do jeslí, zjistit nejčastější důvod pro umístění dítěte v jeslích a také sociální situaci rodiny. Plánovaný výzkum tedy řešil tyto popisné problémy.

3.3 Metoda výzkumu

Jako výzkumnou metodu jsem zvolila dotazník. Tato kvantitativní metoda se mi jevila jako nejvhodnější, protože byla anonymní. Rodiče dětí mohli svůj názor prezentovat bez obav, že budou identifikováni. Dotazníkovou metodou bylo šetření provedeno rychle, v krátkém časovém úseku. Písemný dotazník obsahoval dvanáct standardizovaných otázek. Otázky byly jasné, přehledně zpracované pro snadnou orientaci v textu. Anonymní dotazník obsahoval šest otázek uzavřených – nabízející možné alternativy, dvě otázky otevřené a čtyři otázky polootevřené – respondent si vybral odpověď z více možností a zároveň mohl vyjádřit svůj názor.

3.4 Provedení výzkumu

Výzkum byl proveden na začátku měsíce února letošního roku. Rodiče dětí, kteří v tomto období vodili děti do jeslí, individuálně dostali do rukou anonymní dotazník. Na šatně dětí

jej bez přítomnosti personálu vyplnili a vhodili do připraveného papírového boxu. Možnost vyjádřit se v dotazníku dostali tedy všichni rodiče docházejících dětí v tomto období. Výzkumu se zúčastnili všichni oslovení respondenti. Rozdala jsem celkem 41 dotazníků a stejný počet jich byl vyplněn a následně zpracován.

3.5 Výzkumný vzorek

Výběr respondentů nebyl náhodný, výzkumný vzorek se skládal ze všech rodičů, jejichž děti navštěvovaly jesle ve Zlíně na ulici Budovatelská v měsíci únoru 2009. Oslovovala jsem je individuálně, v odpoledních hodinách před vyzvedáváním svých dětí ze třídy. V této době rodiče již většinou nikam nespěchali, měli více času na vyplnění dotazníku a lépe se mohli soustředit na otázky a odpovědi (ranní předávání dětí je pro rodiče časově náročnější).

3.6 Výsledky výzkumu

Dva týdny probíhalo vyplňování dotazníků rodiči, poté jsem je vybrala z papírového boxu a následně pečlivě zpracovala. Vyhodnotila jsem všech 41 anonymních dotazníků s dvanácti otázkami a pro lepší přehlednost jsem je graficky zpracovala. Konečné výsledky výzkumu prezentuji v empirické části.

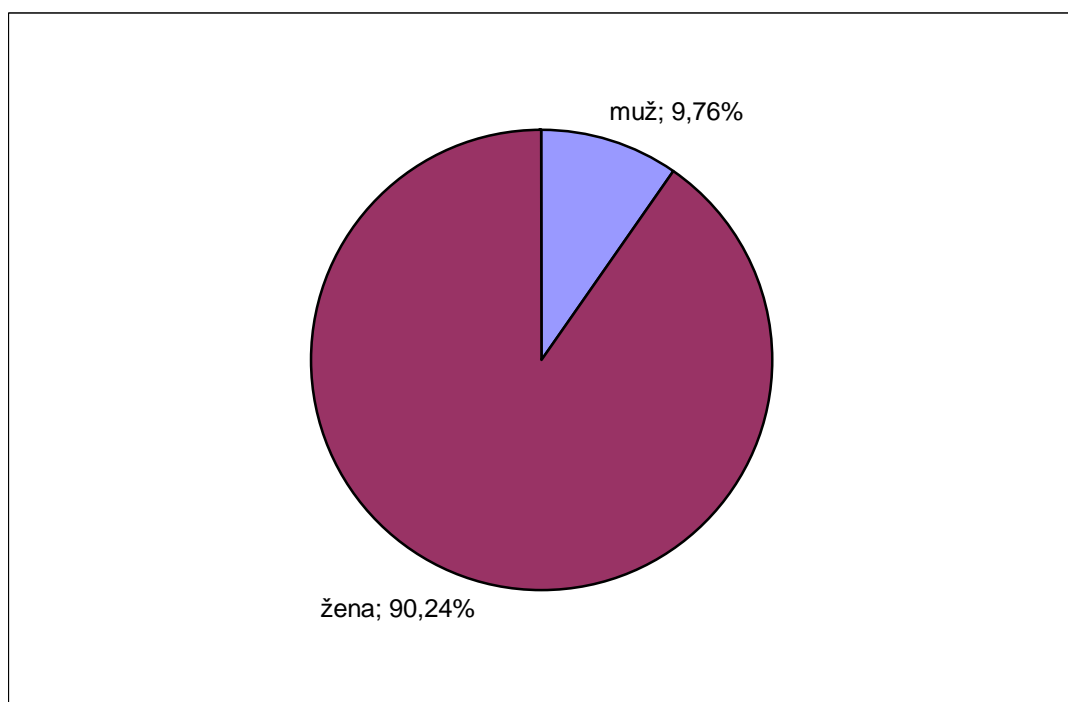
4 EMPIRICKÁ ČÁST

V této části své práce ukazují ucelený pohled na výsledky vlastního popisného výzkumu. Pomocí dotazníkového šetření zjišťují a následně prezentují názory rodičů na problematiku jeslí, Budovatelská 4820, Zlín. Anonymního výzkumu se zúčastnilo 41 respondentů, návratnost dotazníků byla 100%.

4.1 Otázka č.1: Jsem muž - žena

Zpracované anonymní dotazníky vyplnili 4 muži a 37 žen.

Graf č. 1. Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

4.2 Otázka č. 2: Počet dětí v rodině

Odpověď:

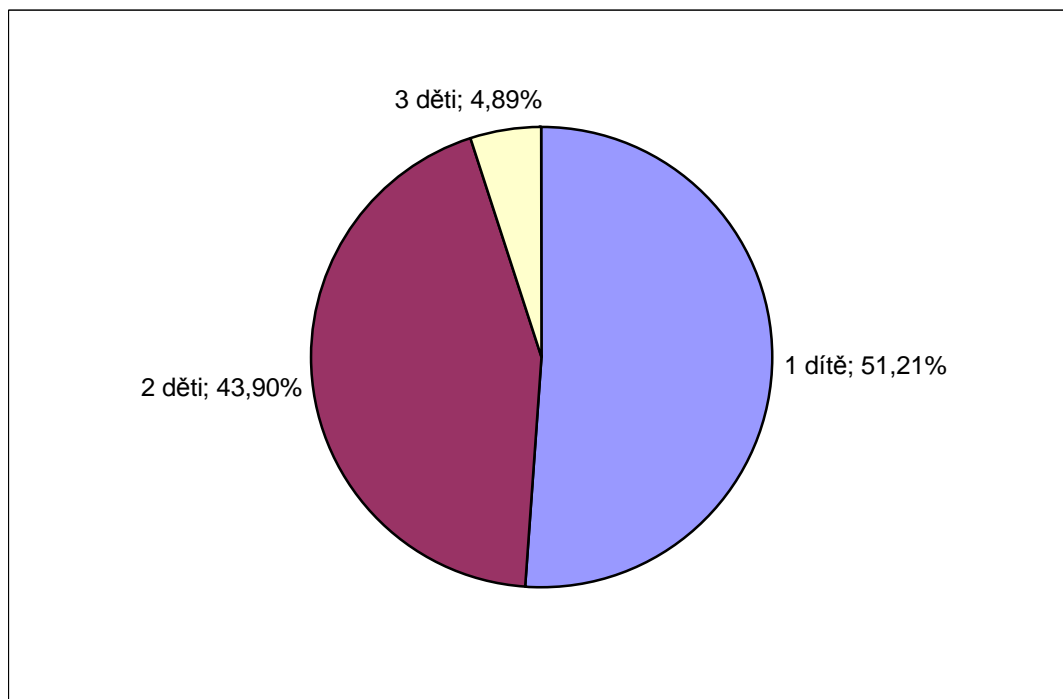
1 dítě má v rodině 21 rodičů

2 děti má v rodině 18 rodičů

3 děti mají v rodině 2 rodiče

Z těchto odpovědí vyplývá, že do jeslí umísťují své děti nejvíce rodiny s jedním či dvěma dětmi, rodiny se třemi dětmi tuto službu téměř nevyužívají, vícečetné rodiny ji nevyužívají vůbec.

Graf č. 2. Počet dětí v rodině

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

4.3 Otázka č. 3: Zaměstnání

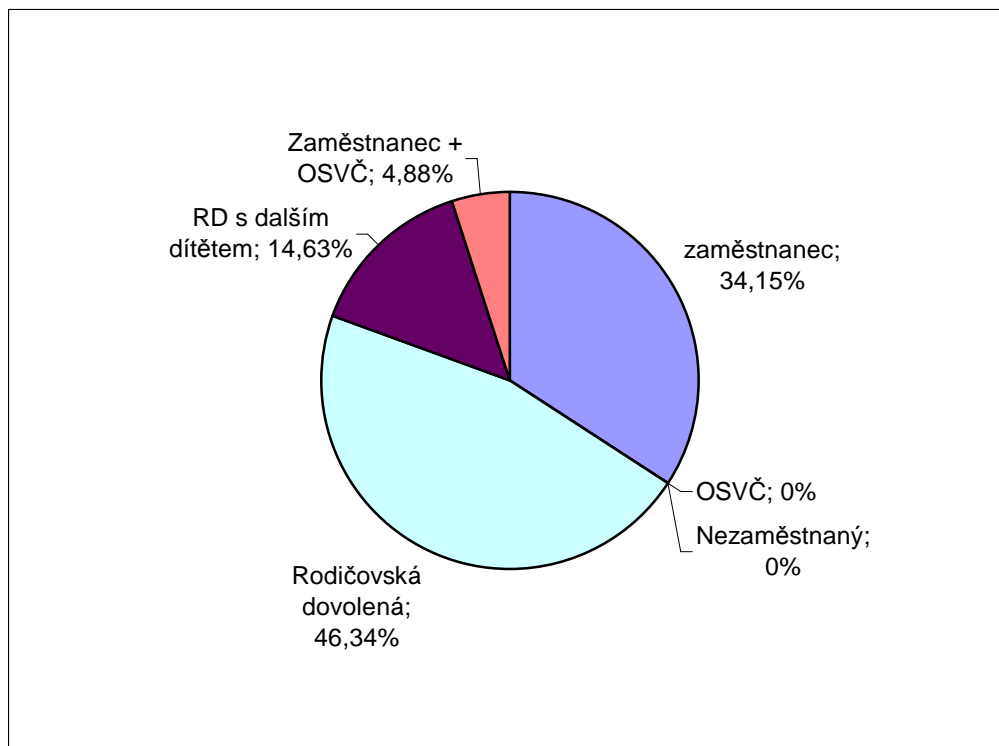
Odpověď:

- a) jsem zaměstnanec odpovědělo 14 respondentů
- b) jsem osoba samostatně výdělečně činná odpovědělo 0 respondentů
- c) jsem nezaměstnaný odpovědělo 0 respondentů
- d) jsem na rodič. dovolené s dítětem, které dochází do jeslí odpovědělo 19 respondentů
- e) jsem na rodičovské dovolené dalším dítětem odpovědělo 6 respondentů
- a) + b) současně uvedli 2 respondenti

Z výsledků vyplývá, že nejvíce využívají služeb jeslí rodiče, kteří jsou na rodičovské dovolené, následují zaměstnanci a rodiče s dalším dítětem na rodičovské dovolené. Dále pak

respondenti, kteří jsou zároveň zaměstnanci i osobami samostatně výdělečně činnými. Těchto služeb vůbec nevyužívají respondenti nezaměstnaní.

Graf č. 3 **Zaměstnání**

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

4.4 Otázka č. 4: Délka pracovní doby

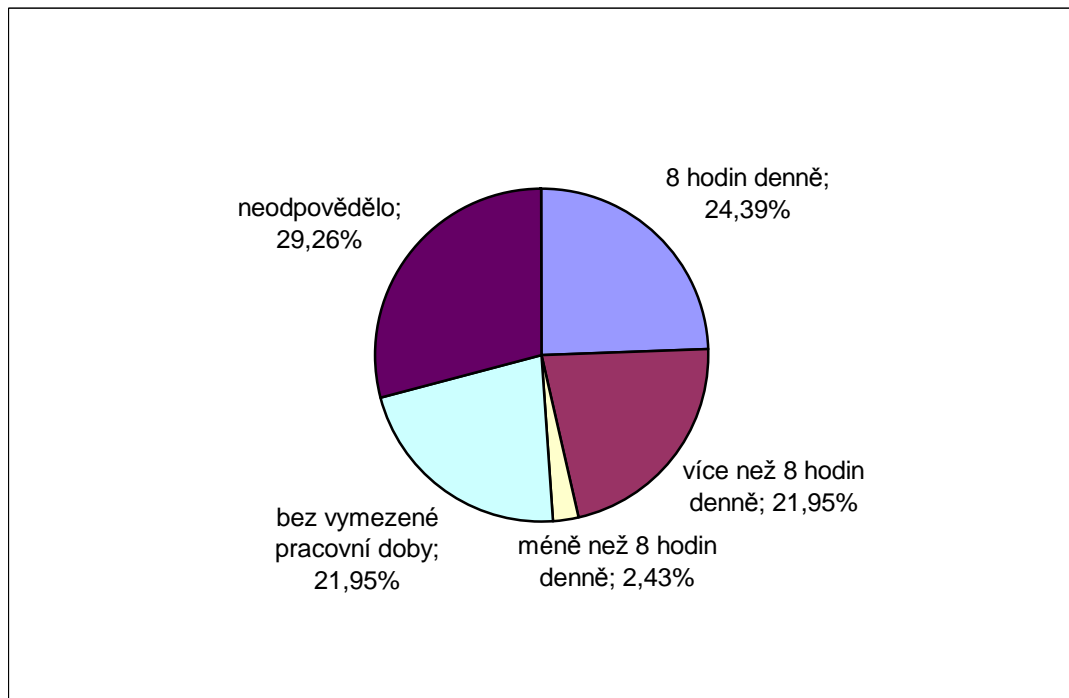
Odpověď:

- a) 8 hodin denně odpovědělo 10 respondentů
- b) více než 8 hodin denně odpovědělo 9 respondentů
- c) méně než 8 hodin denně odpověděl 1 respondent
- d) bez vymezené pracovní doby odpovědělo 9 respondentů

Na tuto otázku neodpovědělo 12 respondentů. Výsledky ukazují, že rodiče dětí docházejících do jeslí pracují 8 a více hodin denně, menší část rodičů nemá pracovní dobu vymezenou nebo pracuje méně než 8 hodin denně.

Graf č. 4 Délka pracovní doby

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

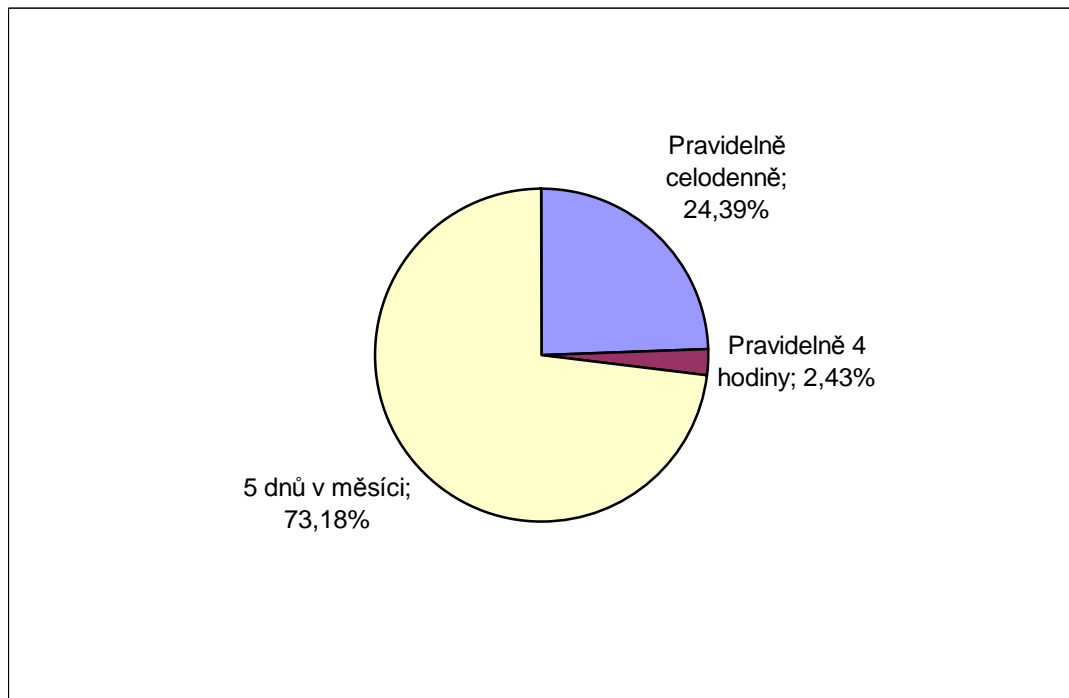
4.5 Otázka č. 5: Dítě dochází do jeslí

Odpověď:

- pravidelně každodenně - celodenně odpovědělo 10 respondentů
- pravidelně každodenně – na čtyři hodiny denně odpověděl 1 respondent
- maximálně 5 dnů v měsíci odpovědělo 30 respondentů

Z odpovědí vyplývá, že nejvíce umísťují do zařízení rodiče dětí pouze na pět dnů v měsíci, méně rodičů využívá pravidelnou každodenní docházku.

Graf č. 5 Dítě dochází do jeslí

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

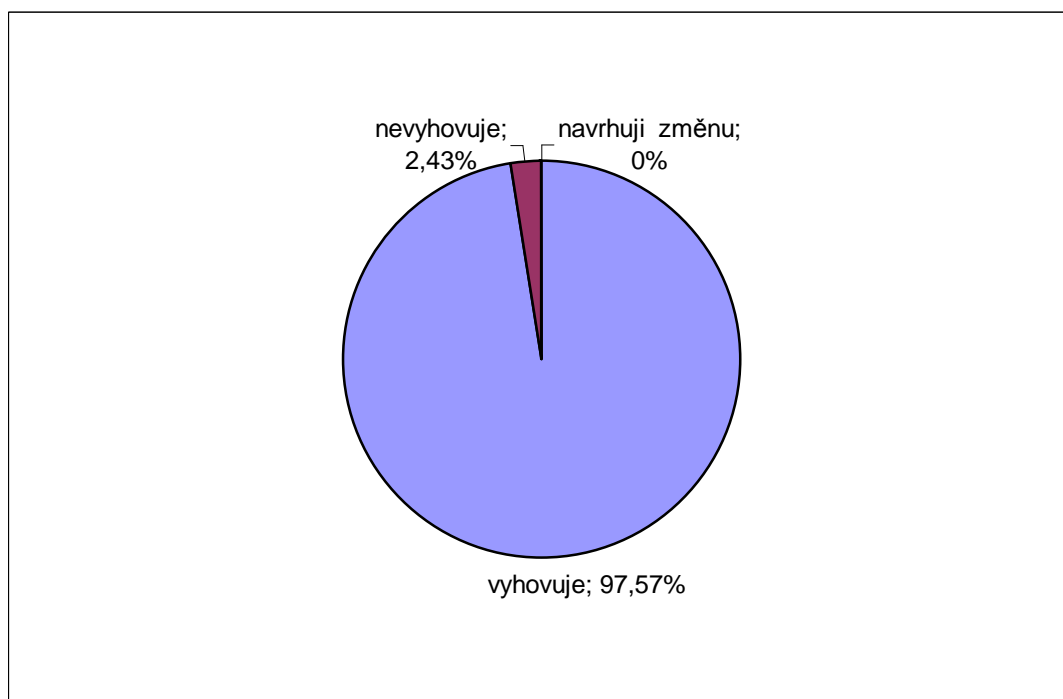
4.6 Otázka č. 6: Provozní doba jeslí od 6,00 – 17,00

Odpověď

- a) vyhovuje odpovědělo 40 respondentů
- b) nevyhovuje odpověděl 1 respondent
- c) navrhuji změnu odpovědělo 0 respondentů

Z názorů vyplývá, že provozní doba téměř plně pokrývá požadavky rodičů, pouze jeden s ní není spokojen, změnu v její délce nenavrhuje nikdo z oslovených rodičů.

Graf č. 6 Prozní doba jeslí od 6,00 – 17,00

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

4.7 Otázka č. 7: Spokojenost se službami jeslí (stravování, inhalace, přístup personálu)

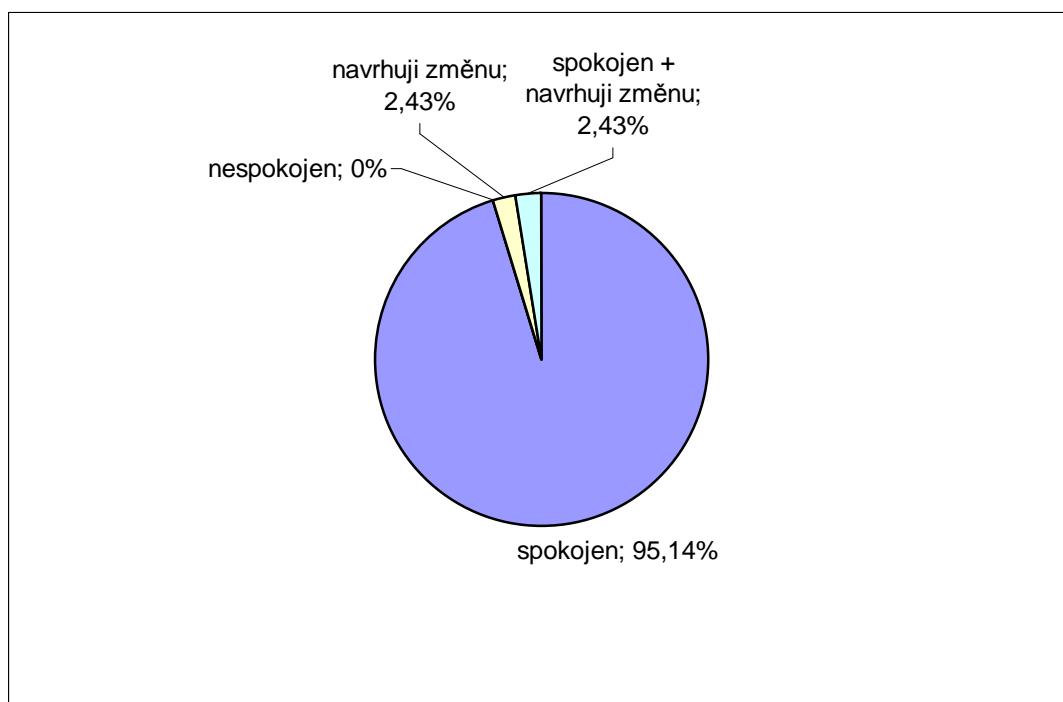
Odpověď:

- a) spokojen odpovědělo 39 respondentů
- b) nespokojen odpovědělo 0 respondentů
- c) navrhuji tuto změnu odpověděl 1 respondent
- a) + c) současně obě odpovědi zvolil 1 respondent

Názory rodičů ukazují velkou spokojenost se službami jeslí, dva respondenti navrhují změnu. V obou případech se jedná o stravovací služby, konkrétně bezmasé obědy. Řešení tohoto problému je složité. Změnu požadují dvě matky, které vodí dítě pouze pět dnů v měsíci. Přesto, že se bezmasé obědy pravidelně střídají (podle spotřebního koše doporučených potravin jsou v týdnu tři obědy masité, jedno sladké jídlo a jedno zeleninové jídlo), je velká šance, že dítě přivedou zrovna v bezmasý den. Děti, které chodí do jeslí pravidelně

každodenně mají pestrost jídelníčku zajištěnou, u pětidenních dětí toho bohužel nedocílíme.

Graf č. 7 Spokojenost se službami jeslí (stravování, inhalace, přístup personálu)

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

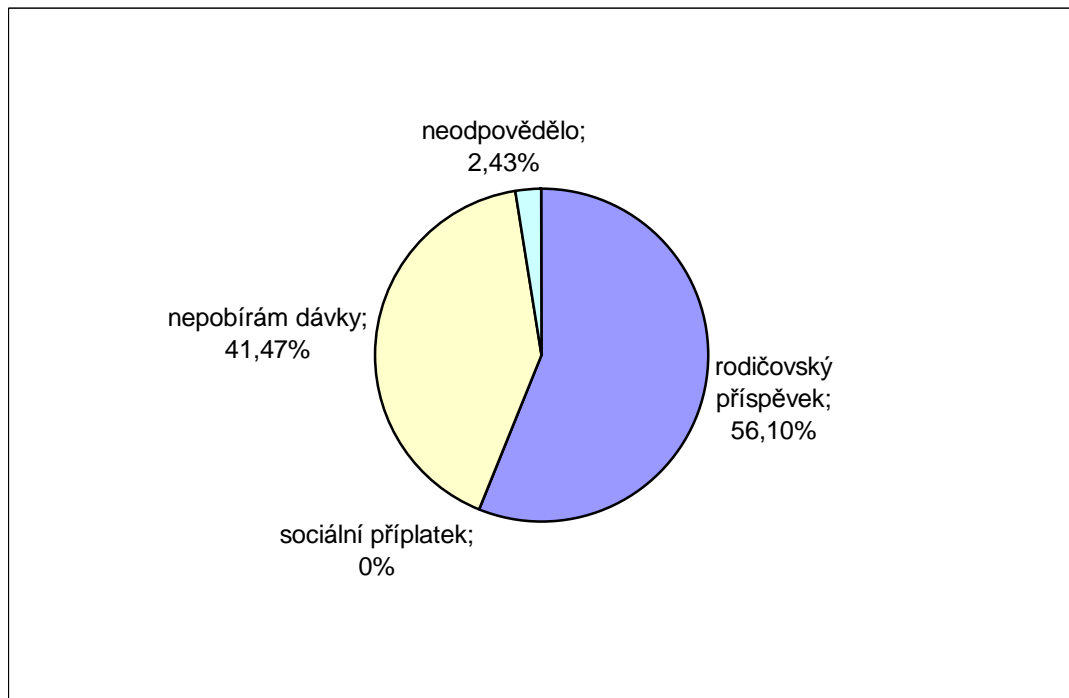
4.8 Otázka č. 8: Čerpání dávek státní sociální podpory

Odpověď:

- a) pobírám rodičovský příspěvek na dítě odpovědělo 23 respondentů
- b) pobírám sociální příplatek odpovědělo 0 respondentů
- c) nepobírám dávky odpovědělo 17 respondentů

Na otázku neodpověděl 1 respondent. V jeslích je podle výsledků dotazníkového šetření umístěno 30 dětí s docházkou maximálně 5 dnů v měsíci, tzn. že jejich rodiče by mohli čerpat rodičovský příspěvek. Přesto jej čerpá pouze 23 rodičů. Na sociální příplatek nedosáhne ani jedna rodina, jejichž dítě dochází do jeslí.

Graf č. 8 Čerpání dávek státní sociální podpory

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

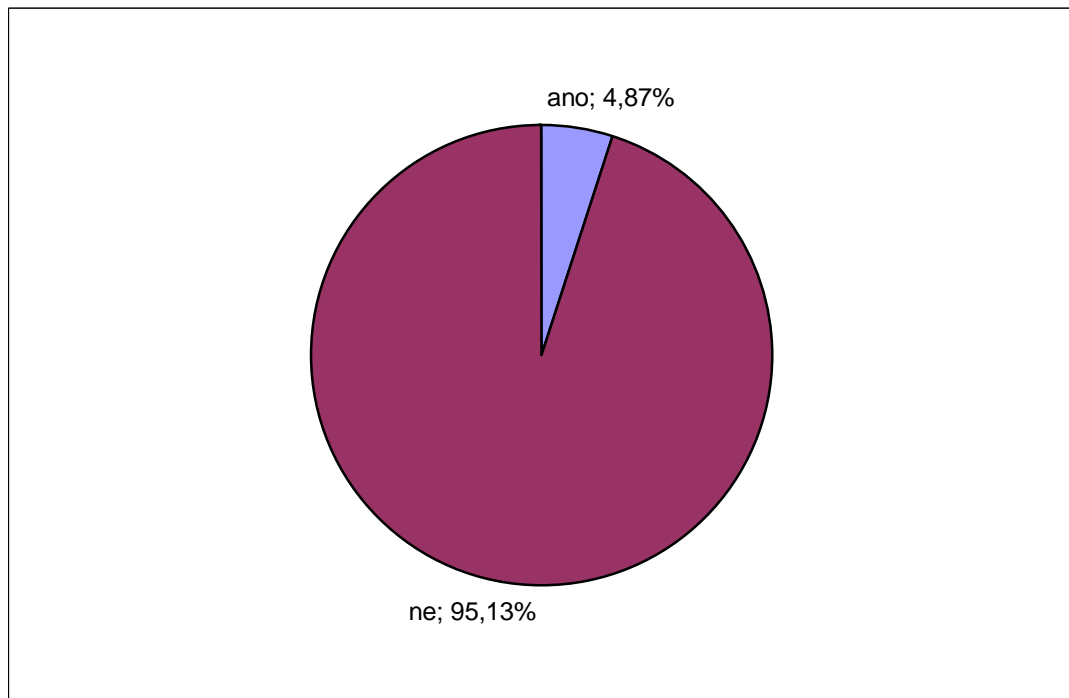
4.9 Otázka č. 9: Čerpám jinou dávku státní sociální podpory ano – ne, jakou

Odpověď:

Na tuto otázku odpovědělo 39 respondentů ne. Dva respondenti uvedli ano, jeden pobírá dávku na bydlení, druhý ji nedefinoval, pouze označil za příjemce nekonkrétní sociální dávky manželku.

Z výsledků jasně vyplývá, že děti, které navštěvují jesle nepocházejí ze sociálně slabých rodin.

Graf č. 9 Čerpám jinou dávku státní sociální podpory ano – ne, jakou

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

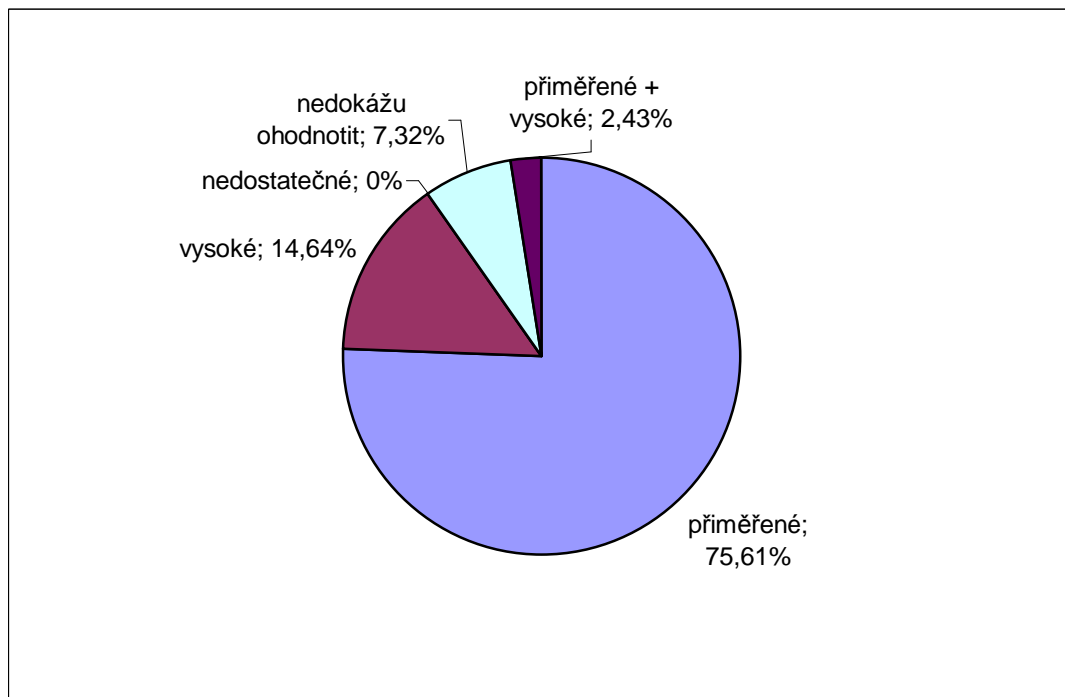
4.10 Otázka č. 10: Výši poplatků v jeslích považují za

Odpověď:

- a) přiměřenou odpovědělo 31 respondentů
- b) vysokou odpovědělo 6 respondentů
- c) nedostatečnou odpovědělo 0 respondentů
- d) nedokážu ohodnotit odpověděli 2 respondenti

Přesto, že se poplatky školného i stravného během roku zvyšovaly, většina rodičů je považuje za přiměřené. Myslím, že důvodem jsou porovnatelně vyšší poplatky v obdobných soukromých zařízeních (ve Zlíně např. hlídací agentura Kačka).

Graf č. 10 Výše poplatků v jeslích

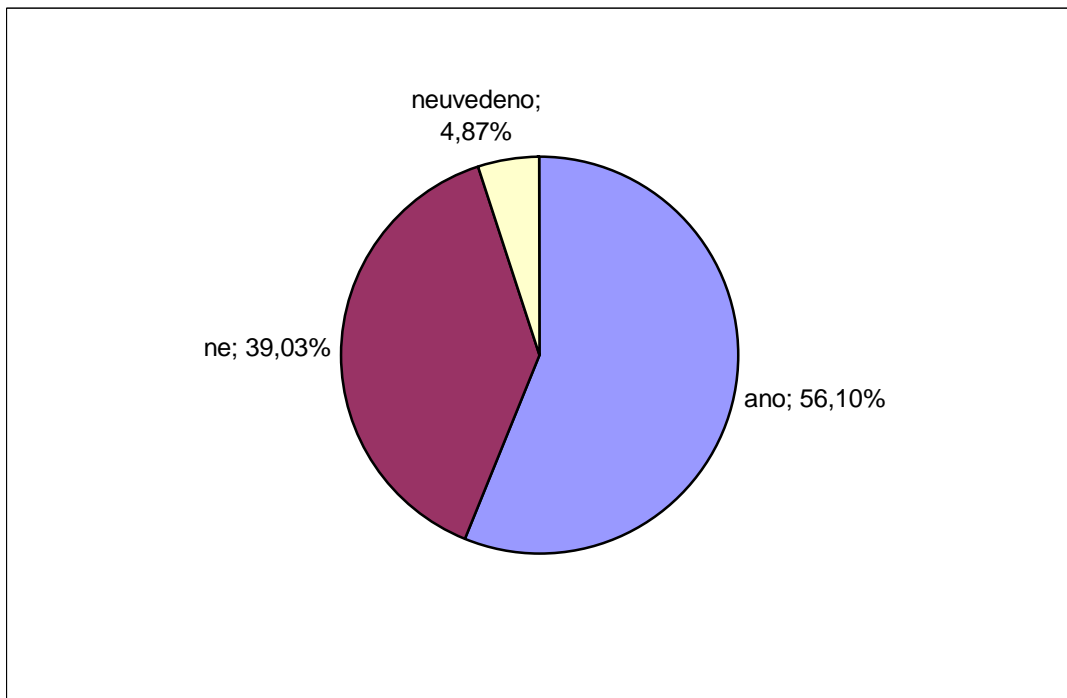
Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

4.11 Otázka č. 11: Využívám i jinou formu péče o dítě ano – ne, specifikujte

Odpověď:

Na tuto otázku odpovědělo 23 respondentů ano, 16 respondentů ne, 2 respondenti neodpověděli. Jako jinou formu péče o dítě mimo péči v jeslích rodiče nejčastěji uváděli v 17 případech pomoc prarodičů nebo širší rodiny, ve třech případech soukromou osobu (chůvu, paní na hlídání), další tři respondenti uvedli soukromé dětské zařízení. (Kačka, dětský miniklub, soukromé zařízení).

Graf č. 11 Využívám i jinou formu péče o dítě ano – ne, specifikujte

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

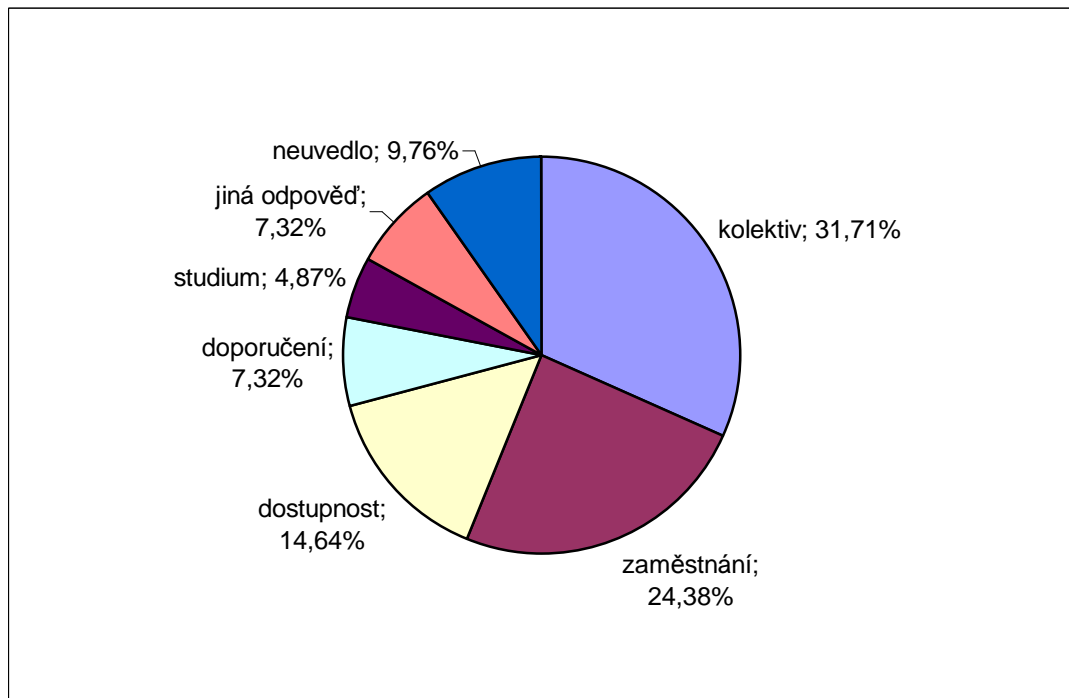
4.12 Hlavní důvod pro umístění dítěte do jeslí Budovatelská, Zlín

Odpověď:

Jako nejčastější důvod uváděli rodiče včlenění svého dítěte do dětského kolektivu. Takto odpovědělo 13 rodičů. Druhou nejčastější variantou bylo zaměstnání rodičů, následovala dostupnost jeslí, doporučení známých, studium respondenta, příp. jiný důvod. Žádný důvod neuvedli 4 respondenti.

Graf č. 12 Hlavní důvod pro umístění dítěte do jeslí Budovatelská, Zlín

Zdroj: Vlastní výzkum v jeslích Budovatelská v únoru 2009

5 ZÁVĚR VÝZKUMU

Z uvedeného výzkumu vyplývá celková spokojenost s poskytovanými službami v jeslích na ulici Budovatelská ve Zlíně. Z dotazníkového šetření jsem zjistila postoje a názory rodičů na provoz jeslí. Vzhledem k výzkumnému vzorku pochopitelně nemohou být výsledky aplikovány na širší veřejnost. Vyjadřují subjektivní názory těch rodičů, kteří se rozhodli umístit své dítě v městských jeslích.

Rodiče jsou převážně spokojeni s délkou provozní doby, službami jeslí (stravováním, inhalacemi, přístupem personálu). Zde se odráží profesionální a plně kvalifikovaný přístup všech zaměstnanců v zařízení. Výši poplatků, které stanovuje Rada města Zlína, část rodičů hodnotí jako přiměřenou, druhá část jako vysokou. Náklady na provoz jeslí se každým rokem zvyšují a poplatky budou tedy s určitostí i nadále stoupat. Pouze tři rodiče využívají v péči o své dítě jiné soukromé dětské zařízení. Tato zařízení jsou pro mnohé cenově nedostupná.

Přibližně třetina obou rodičů umístěných dětí je zaměstnána, ostatní čerpají rodičovskou dovolenou. Důležitým zjištěným faktem je, že rodiny s třemi a více dětmi o vstup do jeslí nemají zájem, nejvíce umístěných dětí je jedináčeků.

Zcela je zde popřen názor, že jesle mají být službou pro sociálně potřebné rodiny. Z odpovědí rodičů jasně vidíme, že na sociální dávky dosáhlo minimum rodin, slovy dvě. S matkou samoživitelkou, která by umístila dítě do jeslí jsem se za poslední tři roky nesečkala.

Popisný výzkum zjišťoval, zda je vhodné rozšířit kapacitu jeslí a jestli rozšíření koresponduje s potřebami mladé rodiny. Výsledky ukazují, že současná rodina takové zařízení využívá ke své velké spokojenosti, a proto je vhodné je rozšiřovat.

ZÁVĚR

Výběr tématu mé bakalářské práce *Rozšíření kapacity jeslí v souvislosti s potřebami mladé rodiny* se odvíjel především s ohledem na mou mnohaletou mravenčí práci s nejmenšími dětmi. Zároveň je téma dnešní mladé rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti hodně diskutovaným tématem naší současné sociální politiky.

V teoretické části jsem nejprve popisovala vývoj dítěte od narození do tří let věku, zabývala jsem se rodinou jako prvním možným sociálním kontaktem pro dítě, službami péče o dítě a názory odborné veřejnosti. Praktická část šetřila spokojenost rodičů se službami v konkrétních městských jeslích.

Výsledky potvrdily mé dosavadní zkušenosti s tímto nestátní zdravotnickým zařízením, které hraje důležitou úlohu při formování osobnosti dítěte do tří let věku. Nejenom rodiče a širší rodina vede dítě ke zdravému vývoji a vedle uspokojování fyziologických potřeb mu nabízí lásku, porozumění a cit. Také dětské kolektivní zařízení má při výchově a vývoji dítěte významnou roli.

Někdy se setkávám se s názory, které umístění dítěte do jeslí jednoznačně odsuzují. Domnívám se, že jesle bývaly pro rodiče a jejich děti hrozbou před čtyřiceti lety. Tak jako ve všech jiných oblastech sociální a zdravotní péče i v této se kvalita v jeslových zařízeních nepoměrně zlepšila, a to v mnoha směrech. Dle mé osobní každodenní zkušenosti se domnívám, že denní režim jeslí je zcela ideálně v rámci daných možností přizpůsobený požadavkům malých batolat.

Z mého pohledu je péče v jeslích vhodným doplňkem rodinné péče a stát a jeho politika by měl fungování jeslí jednoznačně podporovat.

SEZNAM POUŽITÉ ODBORNÉ LITERATURY A PRAMENŮ

- [1] GREGORA M. *Péče o dítě od kojeneckého do školního věku* 1.vyd. Praha: GRADA PUBLISHING 2002. ISBN 80-247-0270-3
- [2] GERHARD D. *Psychosomatika* 1. vyd. Praha: PORTÁL 2001. ISBN 80-7178-456-7
- [3] KOL. AUTORŮ, *Klíč k jeslím* 1 vyd. Praha: Gender studies 2007. ISBN 978-80-86520-22-3
- [4] KURIC J. *Ontogenetická psychologie* 1.vyd. Brno : CERM 2001. ISBN 80-214-1844-3
- [5] LEBL J. *Růst a zrání vašeho dítěte.* 1. vyd. Praha : MAKROPULOS 1997. ISBN 80-86003-10-8
- [6] MATĚJČEK Z., DYTRYCH Z. *Krizové situace v rodině očima dítěte.* 1.vyd. Praha: GRADA PUBLISHING 2002. ISBN 80-247-0332-7
- [7] MATĚJČEK Z. *Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte.* 1.vyd. Praha: GRADA PUBLISHING 2005. ISBN 80-247-0870-1
- [8] MATOUŠEK O. *Rodina jako instituce a vztahová síť.* 2.vyd Praha: SLON 1997. ISBN 80-85850-24-9.
- [9] MATOUŠEK O. *Slovník sociální práce* 1. vyd. Praha: PORTÁL 2003. ISBN 80-7178-549-0
- [10] MOŽNÝ I. *Rodina a společnost* 1.vyd. Praha: SLON 2008. ISBN 978-80-86429-87-8.
- [11] MOŽNÝ I. *Základy sociologie* 2. vyd. Praha: SLON 2002. ISBN 80-86429-05-9
- [12] SOBOTKOVÁ I. *Psychologie rodiny* 1. vyd. Praha: PORTÁL 2001 ISBN 80-7178-559-8
- [13] ŠRAJER J. MUSIL L. *Etické kontexty sociální práce s rodinou* 1. vyd. Brno: ALBERT 2008. ISBN 978-80-7326-145-0.
- [14] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Psychosomatika>
- [15] <http://www.zlin.eu/decision/72329/>
- [16] <http://www.mpsv.cz/cs/4#sprr>

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1. Pohlaví respondentů	30
Graf č. 2. Počet dětí v rodině	31
Graf č. 3 Zaměstnání	32
Graf č. 4 Délka pracovní doby	33
Graf č. 5 Dítě dochází do jeslí	34
Graf č. 6 Prozní doba jeslí od 6,00 – 17,00	35
Graf č. 7 Spokojenost se službami jeslí (stravování, inhalace, přístup personálu)	36
Graf č. 8 Čerpání dávek státní sociální podpory	37
Graf č. 9 Čerpám jinou dávku státní sociální podpory ano – ne, jakou	38
Graf č. 10 Výše poplatků v jeslích	39
Graf č. 11 Využívám i jinou formu péče o dítě ano – ne, specifikujte	40
Graf č. 12 Hlavní důvod pro umístění dítěte do jeslí Budovatelská, Zlín	41

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Dotazník

PŘÍLOHA P II: Zřizovací listina

PŘÍLOHA P III: Rozhodnutí RMZ o výši poplatků

PŘÍLOHA P IV: Výroční zpráva 2008

PŘÍLOHA P V: Fotografie

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Anonymní dotazník

Vážení rodiče, držíte v rukou dotazník, který provádí průzkum o potřebnosti kapacitního rozšíření jeslí ve Zlíně, Budovatelská 4820.

Zakroužkujte prosím pouze jednu odpověď, která je nejbližší Vašemu názoru, u otevřených otázek napište stručně svou odpověď.

1. Jsem

muž   žena

2. Počet dětí v rodině

.....

3. Zaměstnání

- a) jsem zaměstnanec
- b) jsem osoba samostatně výdělečně činná
- c) jsem nezaměstnaný
- d) jsem na rodičovské dovolené s dítětem, které dochází do jeslí
- e) jsem na rodičovské dovolené s dalším dítětem

4. Délka pracovní doby

- a) 8 hodin denně
- b) více než 8 hodin denně
- c) méně než 8 hodin denně
- d) bez vymezené pracovní doby

5. Dítě dochází do jeslí

- a) pravidelně každodenně – celodenně
- b) pravidelně každodenně – na čtyři hodiny denně
- c) maximálně 5 dnů v měsíci

6. Provozní doba jeslí od 6,00 do 17,00 mým potřebám

- a) vyhovuje
- b) nevyhovuje
- c) navrhuji změnu .....

7. Se službami jeslí (stravování, inhalace, přístup personálu aj.) jsem

- a) spokojen
- b) nespokojen
- c) navrhuji tuto změnu .....
- .....

8. Čerpání dávek státní sociální podpory

- a) pobírám rodičovský příspěvek na dítě
- b) pobírám sociální příplatek
- c) nepobírám dávky

9. Čerpám jinou dávku státní sociální podpory ano – ne

jakou.....

10. Výši poplatků v jeslích považuji za

- a) přiměřenou
- b) vysokou
- c) nedostatečnou
- d) nedokážu ohodnotit

11. Využívám i jinou formu péče o dítě (prarodiče, širší rodina, soukromé zařízení)

ANO - NE

V případě odpovědi ANO specifikujte, o jakou formu péče se jedná

.....

12. Hlavní důvod pro umístění mého dítěte do jeslí Budovatelská, Zlín

.....

.....

Děkujeme Vám za vyplnění tohoto formuláře.

PŘÍLOHA P II: ZŘIZOVACÍ LISTINA

Statutární město Zlín
nám. Míru 12, 761 40 Zlín

STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN

v souladu s ustanovením § 26 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a na základě usnesení Zastupitelstva města Zlína č. 28/14Z/2008 ze dne 04.09.2008

vydává

pro organizační složku Jesle, se sídlem Budovatelská 4820, Zlín, založenou dne 1. 1. 2002 dle usnesení Zastupitelstva města Zlína č. XXIX/21Z/2001 tuto

ZŘIZOVACÍ LISTINU

Čl. I. Zřizovatel

Název: statutární město Zlín
Sídlo: nám. Míru 12, 761 40 Zlín
IČ: 00283924
Zařazení zřizovatele v rámci krajského zřízení: Zlínský kraj

Čl. II. Název a sídlo organizační složky

Název organizační složky: **Jesle**
Sídlo organizační složky: Budovatelská 4820, 760 05 Zlín

Čl. III. Účel a předmět činnosti organizační složky

- (1) Účelem organizační složky je zajištění komplexní zdravotně – výchovné péče zdravým dětem do tří let věku. Organizační složka je určena především pro děti zaměstnaných rodičů a samoživitelů.
- (2) Předmětem činnosti organizační složky je:
  - a) výchovná péče o svěřené děti,
  - b) preventivně – léčebná zdravotní péče o svěřené děti,
  - c) poskytování stravovacích služeb,
  - d) pomoc sociálně slabým rodinám ve smyslu zákona o sociálně právní ochraně dětí, jejímž smyslem je zajištění dostatečné péče a výchovy dětí z těchto rodin; tuto činnost provádí organizační složka ve spolupráci s Odborem sociálních věcí Magistrátu města Zlína.
- (3) Péče o děti a další činnosti organizační složky jsou poskytovány v pracovních dnech, denních hodinách, včetně zajištění stravy a oblečení.
- (3) Svou činnost může organizační složka zajišťovat i ve spolupráci s jinými organizacemi.
- (4) Další rozšíření činností je možné pouze se souhlasem zřizovatele.

Čl. IV.
Osoby oprávněné jednat za organizační složku

- (1) Jménem organizační složky je oprávněn jednat:
  - a) vedoucí organizační složky (dále jen „vedoucí“),
  - b) v době nepřítomnosti vedoucího jeho zástupce dle vymezeného rozsahu pověření v písemné plné moci.
- (2) Vedoucí je jmenován a odvoláván zřizovatelem.
- (3) Za činnost a rozvoj organizační složky je plně odpovědný vedoucí. Se souhlasem zřizovatele stanovuje vnitřní organizační strukturu, její organizační řád a vnitřní směrnice dle provozních potřeb, při respektování všech právních norem platných v České republice.

Čl. V.
Vymezení majetku zřizovatele předávaného organizační složce do správy a vymezení rozsahu práv a povinností organizační složky k tomuto majetku

- (1) Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou.
- (2) Majetek ve vlastnictví zřizovatele, který se organizační složce předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití, je uveden v příloze č. 1, která tvoří nedílnou součást této zřizovací listiny a bude v případě potřeby průběžně ročně aktualizována. Tento majetek je organizační složka oprávněna využívat pro účely, pro něž byla zřízena a v rámci vymezené pravomoci o něj pečovat.
- (3) Svěřený majetek organizační složka nesmí bez souhlasu zřizovatele prodat, vypůjčit, zastavit, vložit, darovat, vyřadit, případně svěřit majetková práva k němu jiné osobě. Za účelem konání kurzů a jiných vzdělávacích akcí určených matkám a jejich dětem smí organizační složka nebytové prostory, které byly zřizovatelem předány do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití, za úplatu pronajmout, aniž by tím byla jakkoliv omezena činnost, pro kterou je organizační složka zřízena.
- (4) O svěřený majetek je organizační složka povinna pečovat s péčí řádného hospodáře, v souladu s platnými právními předpisy.
- (5) Organizační složka udržuje svěřený majetek v provozuschopném stavu. Havarijní opravy, nutné k nevyhnutelnému odvrácení škod na majetku či vzniku nebezpečí ohrožující zdraví zaměstnanců a třetích osob, je organizační složka povinna neprodleně nahlásit zřizovateli a spolupracovat na jejím odstranění.
- (6) Stavební úpravy na svěřeném nemovitém majetku podléhají souhlasu zřizovatele.
- (7) Organizační složka je povinna zabezpečit pravidelné a příslušnými předpisy stanovené revize a technické prohlídky. O jejich výsledku je povinna písemně informovat zřizovatele.
- (7) V rámci péče o svěřený majetek provádí v součinnosti se zřizovatelem jeho pravidelnou inventarizaci.

Čl. VI.
Hospodaření organizační složky

- (1) Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou.
- (2) Organizační složka hospodáří s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu zřizovatele. Je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a využívala prostředky z rozpočtu zřizovatele nejhospodárnějším způsobem.
- (3) Vedoucí může disponovat s finančními prostředky do výše schváleného, popř. upraveného rozpočtu, které souvisejí s běžnou a pravidelnou činností organizační složky, kterou je nutné zabezpečovat operativně. Zřizovatel může poskytnout provozní zálohu. K dispozicím

s peněžními prostředky nad rámec běžné a pravidelné činnosti organizační složky je třeba souhlasu příslušného pracovníka zřizovatele dle platného organizačního řádu zřizovatele.

(4) Průběh svého hospodaření vede organizační složka v odděleném účetnictví (v režimu samostatného nákladového střediska) v plném členění podle rozpočtové skladby, další související legislativy a vnitřních směrnic zřizovatele, platných pro vedení účetnictví. Údaje z odděleného účetnictví se převádějí do rozpočtu příjmů a výdajů zřizovatele nejméně jednou měsíčně a nejpozději před koncem roku.

(5) Se souhlasem zřizovatele může přijímat peněžní i nepeněžní dary od fyzických i právnických osob, včetně darů poskytnutých ze zahraničí.

(6) Organizační složka není oprávněna bez souhlasu zřizovatele poskytovat dary.

(7) V rámci hospodaření s peněžními prostředky je organizační složka povinna dodržovat rozpočtovou kázeň, tj. zejména:

- a) provozní zálohu od zřizovatele využít na zabezpečení své činnosti,
- b) nevyčerpanou provozní zálohu vrátit do rozpočtu zřizovatele v jím stanoveném termínu, nejpozději do konce kalendářního roku,
- c) pravidelně 1x měsíčně předložit zřizovateli k zúčtování veškeré doklady vzniklé v daném měsíci z její činnosti.

Čl. VII.

Ostatní práva a povinnosti

(1) Organizační složka je povinna dodržovat veškeré platné právní normy České republiky.

(2) Organizační složka musí kdykoliv na požádání umožnit zřizovateli pro potřeby kontroly přístup k majetku, vnitřním předpisům, směrnícím, apod.

(3) Za koordinaci a kontrolu činnosti organizační složky vůči zřizovateli odpovídá příslušný útvar zřizovatele dle platného organizačního řádu zřizovatele.

(4) Funkci zřizovatele v provozních záležitostech organizační složky plní příslušný útvar zřizovatele dle platného organizačního řádu zřizovatele, pokud se nejedná o pravomoci vyhrazené dle právních předpisů jinému orgánu zřizovatele.

Čl. VIII.

Závěrečná ustanovení

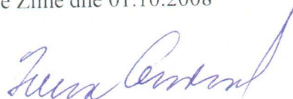
(1) Organizační složka je zřízena na dobu neurčitou.

(2) Úkoly zřizovatele, nejsou-li vyhrazeny Zastupitelstvu města Zlína nebo svěřeny příslušnému útvaru zřizovatele, plní Rada města Zlína podle § 102 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

(3) Tato zřizovací listina je účinná ode dne 1. 10. 2008 a nahrazuje v plném rozsahu původní zřizovací listinu č.j. 10-202/2001 ze dne 29. 10. 2001.

*Doložka dle § 41 z. č. 128/2000 Sb., o obcích
Schváleno orgánem obce: Zastupitelstvo města Zlína
Datum a číslo jednací: 04.09.2008, 28/14Z/2008*

Ve Zlíně dne 01.10.2008

PhDr. Irena Ondrová
primátorka

PŘÍLOHA P III: ROZHODNUTÍ RADY MĚSTA ZLÍNA O VÝŠI POPLATKŮ

Rada města Zlína dne 23. 3. 2009 č. usn. 104/6R/2009 schválila výši poplatků za školné a stravné dětí v organizačních složkách statutárního města Zlína s platností od 1. 4. 2009 takto:

Jesle, M. Knesla 4056, Zlín
Jesle, Tyršovo nábřeží 747, Zlín
Jesle, Budovatelská 4820, Zlín

-paušální měsíční poplatek za umístění (pobyt) svého dítěte pro rodinu či osaměle žijícího rodiče s celkovým příjmem do stanoveného násobku životního minima:

násobek ŽM	Ceník
do 2,4	1.962,- Kč
nad 2,4	3.270,- Kč

- poplatek za pobyt na 4 hodiny denně

násobek ŽM	Ceník
do 2,4	1.744,- Kč
nad 2,4	2.725,- Kč

- pobyt na 5 dnů v měsíci

dítě/den	100,- Kč
----------	-----------------

- příležitostné hlídání dětí (v případě volné kapacity do max. stanovené kapacity zařízení)

dítě/den	250,- Kč
----------	-----------------

- stravné

dítě/den	46,- Kč
----------	----------------

Paušální měsíční poplatek lze snížit na základě žádosti a předložených písemných dokladů o 50 % pouze rodičům, kteří pobírají dávku státní sociální podpory sociální příplatek a mají trvalé bydliště ve statutárním městě Zlíně.

Za druhé a každé další dítě umístěné v zařízení se platí 50 % stanoveného paušálního poplatku.

PŘÍLOHA P IV: VÝROČNÍ ZPRÁVA 2008

Centrum pro respiračně oslabené děti

Jesle

Organizační složka statutárního města Zlína
Budovatelská 4820, 760 05 Zlín

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI

ROK 2008

Obsah :

1. Charakteristika zařízení
2. Kontaktní a identifikační data
3. Hlavní cíl a specifikum centra
4. Personální obsazení
5. Kapacita zařízení
6. Popis pravidelné činnosti v roce 2008
7. Přehled akcí mimo hlavní činnost
8. Další aktivity
9. Finanční zpráva

1. Charakteristika zařízení

Organizační složka Centrum pro respiračně oslabené děti poskytovala zdravotně – výchovnou péči pro děti ve věku 1 – 7 let, k 31. 8 2008 byla rozhodnutím RMZ 8/R 2008 ze dne 14.4.2008 zrušena, nástupnickým subjektem se staly jesle.

V budově je k 1.9. 2008 je v provozu pouze oddělení jeslí pro zdravé děti ve věku 1 – 4 let. Oddělení jeslí se nachází v přízemí dvoupodlažní budovy, jehož součástí je i hospodářská část (kuchyň, jídelna, prádelna, sklady, šatny personálu a kancelář vedoucí).

První patro od 1.9.2008 pronajalo Statutární město Zlín příspěvkové organizaci MŠ Budovatelská 4819, Zlín.

Součástí prvního podlaží je celoročně využitelná nezastřešená terasa, na pozemku u budovy je zahrada s hracími prvky s prudkým svahem.

2. Kontaktní a identifikační data

Název:	Centrum pro respiračně oslabené děti – do 31.8.2008 Jesle – od 1.9.2008
Adresa:	Budovatelská 4820, 760 05 Zlín
Zřizovatel:	Statutární město Zlín, náměstí Míru č.12, 761 40 Zlín
Vedoucí :	Lenka Kovářová
IČO:	00283924
Kontaktní telefon:	577 141 431
E-mail:	detske.centrum@seznam.cz
Provoz zařízení:	6:00 - 17:00

3. Hlavní cíl a specifikum zařízení

Jesle

Hlavním cílem organizační složky je zajištění komplexní zdravotně – výchovné péče zdravým dětem ve věku 1 - 4 let. Zařízení je určeno především pro děti zaměstnaných rodičů a matek samoživitelek.

Předmětem činnosti je výchovná péče, preventivně léčebná zdravotní péče, poskytování stravovacích služeb a také pomoc sociálně slabým rodinám ve smyslu zákona o sociálně právní ochraně dětí.

Centrum pro respiračně oslabené děti – do 31. 8. 2008

Ve dvou třídách probíhá výchovně vzdělávací práce podle RVP pro MŠ s dětmi od 3 do 7 let, kterou zajišťují pedagogické pracovníce.

Současně je zde uplatňován ozdravný program prevence a péče o děti s častým onemocněním HCD, DCD a alergiemi, který provádí dětské zdravotní sestry.

4. Personální obsazení

K 1.9.2008 byla zrušena pro nadbytečnost pracovní místa pro dva pedagogické pracovníky a jednu zdravotní sestru, pracovníce přímé obslužné péče podala výpověď, údržbář a jedna dětská zdravotní sestra byli převedeni na jiné pracoviště.

K 31.12. 2008 byly na zařízení tyto pracovní pozice: vedoucí zařízení, tři dětské zdravotní sestry, jedna pracovníce přímé obslužné péče, dvě kuchařky.

Stav pracovníků k 31. 12. 2008 :

Pracovníci	Počet	Úvazek	Průměrný věk
Pedagogové	0	0	0
Zdravotníci	3	3,00	50 let
Ostatní zaměstnanci	4	4,00	46 let
Celkem	7	7,00	48 let

Obsazení k 31. 12. 2008 :

	1 vedoucí	
oddělení jeslí	3 zdravotní sestry	1 pomocnice
kuchyň	2 kuchařky	

5. Kapacita zařízení

Kapacita zařízení:	42 dětí	od 1.9.2008 - 20 dětí
Jesle:	18 dětí	od 1.9.2008 - 20 dětí
RC:	24 dětí	do 31.8.2008

Počet zapsaných dětí	Celkem	z toho jesle	1. třída RC	2. třída
k 31.12.2004	66	23	25	18
k 31.12.2005	72	19	33	20
k 31.12.2006	41	17	12	12
k 31.12.2007	32	20	6	6
k 31.12.2008	41	41		

6. Popis pravidelné činnosti v roce 2008

1. oddělení – jesle

Během roku byla zajišťována péče o děti ve věku od 1 do 4 let. Režim zde odpovídá běžnému jeslovému režimu. Důraz je kladen hlavně na zkrácení doby adaptability u nově přijatých dětí, individuální přístup je konzultován s rodiči. Zaměřili jsme se také na prevenci onemocnění HCD a DCD – provádění otužování, zdravotních cviků, inhalace vincentkou, podávání dietní stravy dle pokynů lékaře a s ohledem na věk dítěte. V průběhu dne je plně zajištěn pitný režim a je respektována individuální potřeba spánku u nejmenších dětí. O děti pečují plně kvalifikovaný zdravotnický personál.

2. a 3. oddělení – respirační centrum

Ukončilo svou činnost k 31.8.2008. Všechny zdravotní přístroje a pomůcky, potřebné k péči o zdravotně oslabené děti byly převedeny do majetku příspěvkové organizace MŠ Budovatelská 4819, Zlín.

7. Přehled akcí mimo hlavní činnost

Přehled aktivit oddělení jeslí

- tvořivé dílny pro rodiče a děti s velikonoční tematikou
- tvořivé dílny pro rodiče a děti s vánoční tematikou
- hudební vystoupení pana J. Bobowského ke Dni dětí
- divadelní pásmo studentek SZS Zlín, spojené s mikulášskou nadílkou

8. Další aktivity

- Dohled nad studenty zdravotní školy, kteří vykonávají v našem zařízení odbornou praxi (ukázky výchovné a zdravotní práce s dětmi)

Školící akce:

- 27.2.2008 – Vývoj, podpora a rozvoj zrakové orientace zrakově postiženého dítěte
Hořáková, Šerá, Vorlová
- 11.6.2008 - Autismus
Hořáková, Šerá, Vorlová
- 18.6.2008 - Poruchy autistického centra
Šerá, Vorlová
- 17.9.2008 - Psychické zneužívání a zanedbávání dětí
Hořáková, Šerá, Vorlová
- 7.10.2008 - Úvod do problematiky sluchových vad a jejich vlivu na rozvoj osobnosti
Šerá, Vorlová
- 6.12.2008 - Novinky ve vyšetřovacích metodách, kazuistiky
Šerá
- 30.6.2008 - Školení v otázkách hygieny potravin určeného pro pracovníky ve stravovacích službách
Kopečná, Michalíková

9. Finanční zpráva

Schválený finanční rozpočet na rok 2008 byl 1 653 000,- Kč.

Nejvíce čerpanou byla položka oprav 681 958,- Kč:

- výměna elektrického osvětlení třídy, herny, přípravný jídla, chodby, haly
- výměna PVC v ložnici, třídě, jídelně, dětské šatně
- výměna keramické dlažby a obkladů v prádelně, přípravně jídla, skladu
- nátěry dvou venkovních požárních schodišť
- výměna ležaté kanalizace ve sklepě budovy
- výměna části zákrytů radiátorů
- nátěry výtahu, malování
- demontáž a odvoz nevhodných venkovních hracích prvků
- výměna vnitřních dveří, aj.

Dalšími nákladnými položkami byly potraviny a stále se zvyšující energie.

Rozpočet byl vyčerpán plynule na 92,82 %.

Předpokládaný příjem stravné, školné 500 000,- Kč

Dosažený příjem stravné, školné 429 258,- Kč

Sponzorské dary

Provident Financial s.r.o., Olbrachtova 9/2006, 140 00 Praha 4 – finanční dar v celkové výši 20 000,- Kč na pořízení a vybavení dětských hracích koutů.

Pan Robert Zatloukal, Kudlov 510, 760 01 Zlín – kuchyňský robot Bosch v celkové hodnotě 6 973,- Kč.

Ve Zlíně 11.2.2008

Lenka Kovářová
vedoucí organizační složky

PŘÍLOHA P V: FOTOGRAFIE

